

Bijlagen
Kadernota Sport en Bewegen
Gemeente Schinnen
2011-2014



Gemeente Schinnen

Inhoudsopgave

Bijlage I Toelichting projecten en regelingen	3
Bijlage II Resultaten inwonersonderzoek	7
Bijlage III Resultaten verenigingsonderzoek	24
Bijlage IV Schinnen in beeld anno 2009	34
Bijlage V SWOT analyse	58
Bijlage VI Trends en ontwikkelingen	61
Bijlage VII Provinciaal sportbeleid	66
Bijlage VIII Landelijk sportbeleid	68

Bijlage I Toelichting projecten en regelingen

Vereniging van de Toekomst

Sportverenigingen hebben altijd een belangrijk onderdeel van de maatschappij gevormd. Recente ontwikkelingen zorgen ervoor dat hun aandeel nog belangrijker kan worden. Trends als individualisering, commercialisering, globalisering en de multiculturalisering houden de samenleving voortdurend in beweging. Een slimme en moderne vereniging speelt hierop in en pakt de kansen die er liggen. De 'Vereniging van de Toekomst' kijkt naar de ontwikkelingen en zorgt ervoor dat ze zichzelf een rol toebedeelt die een bijdrage levert.

Een 'Vereniging van de toekomst' is een vereniging die verder kijkt dan de traditionele vereniging. Een vereniging die niet klaagt over een teruglopend ledenaantal, maar er wat aan doet door in te spelen op wat haar omgeving nodig heeft en zo een sterke positie opeist. Dat klinkt logisch, maar er naar handelen is toch een ander verhaal. Daarom heeft het Huis voor de Sport het project 'Vereniging van de Toekomst' ontwikkeld. Hiermee helpen ze de vereniging stap-voor-stap hun positie te verstevigen. De leden en potentiële leden vormen daarbij het uitgangspunt: wat zijn hun wensen en hoe kunnen we daar aan voldoen? Sporten op flexibele tijden, nieuwe takken van sport, meerdere takken van sporten, sport als kinderopvang of sport voor ouderen zijn voorbeelden van thema's die aan bod komen. Met andere woorden; hoe blijft de vereniging aantrekkelijk voor de omgeving?

Buurt-onderwijs-sport (BOS)

De BOS-impuls is een tijdelijke stimuleringsmaatregel van het Ministerie van VWS. Met de BOS-impuls worden achterstanden van jongeren van 4 tot 19 jaar aangepakt. Het laagdrempelig aanbieden van 'arrangementen' moet een gezonde en actieve leefstijl bevorderen én onderwijs- en opvoedingsachterstanden terugdringen. Gemeenten konden tot 1 april 2006 voorstellen indienen voor projecten. Inmiddels is de stimuleringsregeling uitgeput.

Buurt- onderwijs- en sportorganisaties werken samen onder regie van de gemeente om een BOS-initiatief op wijkniveau te realiseren. Sportactiviteiten maken in ieder geval onderdeel uit van de BOS-arrangementen. Meestal spelen ook gezondheidsonderwijs en buurtactiviteiten een rol. Zo wordt tevens de onderlinge betrokkenheid in de buurt vergroot. Dit sluit aan bij het gedachtegoed van de nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning. De uiterste inzendtermijn voor BOS-projecten is inmiddels verstreken.

Impulsregeling brede scholen, sport en cultuur

De impulsregeling brede scholen, sport en cultuur is een initiatief van de ministeries OCW en VWS en beoogt, in samenwerking met gemeenten en de onderwijs-, sport- en cultuursector, in Nederland ten minste 2.250 combinatiefuncties (fte's) mogelijk te maken. In 2008 is deze impuls uitgezet om zo in 2012 het totale aantal combinatiefuncties te bereiken. De impulsregeling richt zich op schoolgaande jeugd in het primair en voortgezet onderwijs. Gemeenten zijn vrij in de keuze om deel te nemen aan de impulsregeling. Door het ondertekenen van een intentieverklaring maakt een gemeente kenbaar deel te willen nemen aan de impulsregeling.

Een combinatiefunctie is een functie waarbij een werknemer in dienst is bij één werkgever, maar werkzaam is voor twee of meer sectoren: in dit geval onderwijs, sport en/of cultuur. Met combinatiefuncties wordt de verbinding en samenwerking tussen sectoren versterkt. Hierdoor wordt het binnen- en buitenschoolse onderwijs en het sport- en het cultuuraanbod verrijkt en beter op elkaar afgestemd.

Maatschappelijke stages

Het kabinet Balkenende IV heeft in het regeerakkoord afgesproken dat de maatschappelijke stage (MaS) verplicht is. Het kabinet wil dat alle leerlingen die vanaf het schooljaar 2011-2012 instromen in het voortgezet onderwijs tijdens hun opleiding een MaS volgen. Wel is er sprake van een gefaseerde invoering. Per schooljaar wordt de MaS verder uitgewerkt en uitgebreid. De schooljaren 2007-2009 zijn bedoeld voor stimuleren en leren. Schooljaar 2009-2010 staat in het teken van versnellen. Schooljaar 2010-2011 is het jaar waarin alle scholen in hun schoolplannen vermeld hebben hoe MaS ingevoerd wordt. Vanaf 2011-2012 is MaS dan wettelijk verplicht.

Het doel van de maatschappelijke stage is dat jongeren iets voor een ander doen en op deze manier kennismakend met de samenleving en ervaren hoe het is om verantwoordelijkheid te nemen voor een ander. Tijdens de stage ervaren jongeren overeenkomsten en verschillen in eigen en andermans leefwijze, in cultuur en levensbeschouwing. De gevolgen van keuzes op het gebied van werk en zorg, wonen en recreëren, consumeren en budgetteren, verkeer en milieu op de samenleving worden voor jongeren zichtbaar.

De school is verantwoordelijk voor de voorbereiding van leerlingen, het opstellen van een stagecontract, het begeleiden van jongeren en het reflecteren van de stage met jongeren. De leerling voert de stage uit, houdt een logboek bij en reflecteert de stage. De stagebieder is op zijn beurt verantwoordelijk voor het organiseren van een stageplek, het ondertekenen van een stagecontract en het bieden van begeleiding op de stagevloer. De stagebemiddelaar, ofwel de stagemakelaar brengt vraag en aanbod van en naar stageplaatsen bij elkaar. Bovendien denkt deze mee met organisaties om stageplaatsen te creëren. Een laatste belangrijke partij is de gemeente. Deze ondersteunt en faciliteert in ontwikkeling van effectieve bemiddelingsstructuur voor onder andere MaS door de realisatie van een makelaarsfunctie op lokaal of regionaal niveau. Gemeenten ontvangen financiering (gebaseerd op leerlingen en aantal inwoners) om een makelaarsfunctie op te zetten met drie taken. Taak één is het versterken van het vrijwilligerswerk in het algemeen en het bieden van passende stages aan leerlingen die niet zelf een plaats kunnen vinden. De tweede taak is het ondersteunen van vrijwilligersorganisaties bij het effectief plaatsen van vrijwilligers en stagiairs. De derde is het bevorderen dat de maatschappelijke stagiair van nu de vrijwilliger van de toekomst wordt.

Nationaal Actieplan Sport en Bewegen (NASB)

NASB is een project vanuit het Ministerie van VWS dat gericht is op het stimuleren van een actieve levensstijl bij mensen met een lage sociaaleconomische status door middel van sport en bewegen.

Gemeenten hebben op lokaal niveau de regierol om te-weinig-actieve burgers te verleiden meer te gaan bewegen en zodoende een actieve leefstijl te bevorderen. Gemeenten kunnen hierbij in aanmerking komen voor een bijdrage van de Rijksoverheid, de NASB Impuls. Deze uitkering wordt beschikbaar gesteld aan ongeveer 100 gemeenten met de grootste gezondheidsachterstanden. Deze gemeenten zijn op voorhand geselecteerd. De impuls stelt niet alleen geld beschikbaar voor gemeenten, maar biedt daarnaast advies en ondersteuning en levert inzicht in effectieve interventies. De Impulsgemeenten zijn verdeeld in een 1e tranche en een 2e tranche. De 1e tranche gemeenten zijn in 2008 gestart, de 2e tranche gemeenten medio 2010. De gemeente Schinnen maakt gebruik de NASB middelen van de gemeente Sittard-Geleen, die meedoet in de 2^e tranche van het NASB.

Iedereen Kan Sporten

Zowel in Noord- als in Midden-Limburg wordt uitvoering gegeven aan het project Iedereen Kan Sporten. Dit project is ontstaan vanuit regionale samenwerking tussen gemeenten, Stichting MEE NML, Dichterbij, gehandicaptensport Nederland, Huis voor de Sport Limburg en Provincie Limburg. Doel van het project is het bevorderen van een actieve en gezonde levensstijl voor gehandicapten. Om dit te bereiken hebben beide projecten een aantal aandachtsgebieden:

- verhogen van de sportparticipatie onder de doelgroep;
- het bevorderen van woon- en leefklimaat door het creëren van een ruimer en evenwichtiger sport- en beweegaanbod voor de doelgroep;
- in de settings onderwijs en zorginstellingen een bijdrage leveren aan het terugdringen van overgewicht onder de doelgroep;
- terugdringen en wegnemen van beperkingen en/of belemmeringen om te gaan sporten en bewegen voor de doelgroep.

De uitvoering en bewaking van het beleid ligt in handen van een regioconsulent. Hij coördineert het werkteam en vervult een spilfunctie binnen gehandicaptensport in de regio. Zijn werkzaamheden bestaan uit het stimuleren en optimaliseren van het aangepaste sportaanbod. Daartoe behoort het geven van voorlichting, advies, begeleiding en ondersteuning aan individuen en (sport)organisaties.

Provinciale Vervoersregeling

De Provinciale Vervoersregeling is een vervoersregeling voor gehandicapten sporters. Verenigingen in Limburg kunnen hierdoor bovenlokale kilometers declareren die gemaakt zijn door hun leden met een handicap. 'Bovenlokale' kilometers zijn kilometers die door leden zijn gemaakt naar bestemmingen buiten hun woongemeente, bijvoorbeeld doordat ze ver moeten reizen om aan trainingen, wedstrijden en/of evenementen deel te nemen. De verenigingen kunnen alleen een vergoeding aanvragen voor leden die woonachtig zijn in een gemeente die participeert binnen de vervoersregeling.

Regioplan Westelijke Mijnstreek

In het uitvoeringsprogramma van de Provinciale sportnota wordt aandacht besteed aan regionale samenwerking. De regio Westelijke Mijnstreek is door de Provincie benoemd als een van de vijf provinciale regio's. Om de samenwerking inhoudelijk en procesmatig verder vorm te geven, streeft de Provincie naar vijf regioplannen op het gebied van sport. De regioplannen dienen verschillende doelen. Allereerst kan hierdoor de samenwerkingskracht van alle partijen die actief zijn bij sport en bewegen worden benut. Daarnaast kunnen hierdoor de juiste prioriteiten worden gesteld bij de bepaling van activiteiten die een impuls moeten geven aan sport en bewegen. Tot slot kan een regioplan bijdragen aan meer samenhang tussen de activiteiten die binnen een afzonderlijke gemeente worden uitgevoerd.

Het proces om te komen tot een regioplan kenmerkt zich door een drietal fasen (onderstaand worden deze weergegeven). Fase 1 (inventarisatie van de regio) is eind 2009 afgerond en heeft geleid tot een startnotitie. Als vervolg daarop wordt een regioplan ontwikkeld (fase 2) waarin uitwerking (fase 3) wordt gegeven aan kansrijke samenwerkingsverbanden voor de regio.

Jeugdsportfonds

Het Jeugdsportfonds Nederland stelt zich ten doel om snel, effectief en op laagdrempelige wijze kinderen van financieel minder draagkrachtige ouders een kans te bieden om te gaan sporten. De formule van het JSFN is simpel: het fonds betaalt de volledige contributie van de erkende sportclub voor een kind dat graag wil sporten, maar van wie de ouders géén geld hebben om de contributie te betalen. Daarnaast is er een vergoeding voor de benodigde sportmaterialen beschikbaar. In totaal is er maximaal €225,- per jaar per kind beschikbaar. Om misbruik te voorkomen kunnen aanvragen alleen ingediend worden door professionele intermediairs zoals docenten, jongerenwerkers of hulpverleners. De intermediair houdt contact met de ouders en het kind. Het geld wordt rechtstreeks overgemaakt aan de vereniging, zodat het geld wordt gebruikt waarvoor het bedoeld is. Deze aanpak heeft zich in diverse steden, zoals bijvoorbeeld in Venlo, al bewezen. Het JSFN kenmerkt zich door publiekprivate samenwerking: zowel overheden als bedrijven sponsoren het JSF.

Gemeenten kunnen aansluiten bij de formule van het Jeugdsportfonds Limburg. Op deze manier kan een provinciebreed netwerk ontstaan. Hiervoor bestaan twee mogelijkheden:

1. Oprichting lokaal fonds

Gemeenten hebben de mogelijkheid om een lokaal fonds in te richten.

- De gemeente sluit een franchiseovereenkomst met Jeugdsportfonds Nederland.
- Er worden door de gemeente (min. 3) bestuurleden aangesteld voor het lokale fonds.
- Er is een netwerk tussen onderwijs, welzijnsinstellingen en hulpverleningsinstanties actief.
- De gemeente brengt matchgeld in. 'Voor de hoogte van het matchgeld wordt momenteel een verdeelsleutel gemaakt, die is gebaseerd op het aantal inwoners onder het sociaal minimum.'

Voordelen:

- Inrichting en regie in eigen handen;
- Directe binding met de burger, intermediair, sport vereniging en sportwinkel.

2. Prestatieafspraken

Gemeenten die zelf niet in staat zijn om een lokaal fonds in te richten kunnen worden gekenmerkt als 'vriend' van het Jeugdsportfonds, door

- het tekenen van een samenwerkingsovereenkomst met Jeugdsportfonds Limburg en;
- het leveren van matchgeld.

Momenteel worden er per jaar zo'n 250 kinderen in de provincie Limburg geholpen. Door het oprichten van lokale fondsen en het aansluiten van gemeenten door het maken van prestatieafspraken wordt er gestreefd naar een bereik van 1.500 kinderen per jaar binnen een termijn van nu en drie jaar.

Bijlage II Resultaten inwonersonderzoek

Inleiding

In december 2008 is aan 1.000 inwoners van alle leeftijden van de gemeente Schinnen gevraagd deel te nemen aan een enquête over sport en bewegen. Dit aantal is nog aangevuld met 100 extra jongeren in de leeftijd van 12-18 jaar, waarbij de jongste respondent 13 jaar was. De inwoners zijn benaderd op basis van een aselechte steekproef. In totaal hebben 320 inwoners deelgenomen aan de enquête die bestond uit een korte vragenlijst. Het responspercentage is 29,1 procent, waardoor gesproken kan worden van een representatief onderzoek.

In de enquête over sport en bewegen is ingegaan op het sport- en beweegpatroon, sport- en beweegwensen en persoonlijke gegevens van de respondenten. Ook hebben de respondenten de mogelijkheid gekregen voor het plaatsen van opmerkingen. Het gedeelte over het sport- en beweegpatroon bevat onder andere vragen over de beweeg- of sportfrequentie, hoe men sport, de Nederlandse Norm Gezond Bewegen en de redenen om te stoppen met sporten.

In dit verslag worden de resultaten van de sport- en bewegenenquête beschreven. Deze resultaten gebruikt de gemeente Schinnen bij het opstellen van de nieuwe sport- en beweegnota, het nieuwe accommodatiebeleid en het nieuwe subsidiebeleid.

Persoonlijke gegevens

Tabel 1 : Profiel van de respondenten

N ¹ =320	Aantallen respondenten	Percentage respondenten	Percentage gemeente (bevolkingsopbouw)
Leeftijd(sgroep) (n=309)			
Tot 18 jaar	27	8,7	12,3
18-54 jarigen	158	51,1	46,4
55-plussers	124	40,1	41,3
Geslacht (n=317)			
Man	147	46,4	50,1
Vrouw	170	53,6	49,9
Etniciteit (n=319)			
Autochtoon	290	90,9	83,9
Allochtoon	29	9,1	16,1
Opleiding bij de groep 25 jaar en ouder (n=265)			
Geen	4	1,5	
Lager-, basis- of speciaal onderwijs	19	7,2	
LBO, MAVO, VMBO	43	16,2	
MULO, HAVO	31	11,7	
HBS, VWO	11	4,2	
MBO	55	20,8	
HBO	81	30,6	
Universiteit	21	7,9	
Kern (n=320)			
Amstenrade	53	16,6	19,4
Doenrade	32	10,0	8,5
Puth	50	16,6	15,4
Oirsbeek	103	32,2	29,0
Schinnen	65	20,3	21,5
Sweikhuizen	17	5,3	6,2

¹ Een aanduiding als "N=320" in de linkerbovenhoek van een tabel wil zeggen dat 320 respondenten een geldig antwoord op de vraag gegeven hebben. Soms wijkt dit aantal sterk af van het totaal van 320, omdat niet alle vragen door iedereen beantwoord hoefden te worden, of niet (correct) zijn ingevuld.

In tabel 1 worden de persoonlijke gegevens van de respondenten weergegeven. De grootste groep wordt gevormd door de 18-54 jarigen (ruim 50%). Ongeveer 40% van de respondenten is ouder dan 55 jaar, 8,7 % is jongeren dan 18 jaar. De gemiddelde leeftijd van de respondenten is 48 jaar. Aan de vragenlijst hebben meer vrouwen dan mannen deelgenomen. Minder dan 10% van de respondenten is niet in Nederland geboren of heeft een vader en/of moeder die niet in Nederland is geboren. Iets meer dan 1% van de respondenten van 25 jaar of ouder heeft geen opleiding gevolgd. Bijna 8% van de respondenten heeft een universitaire opleiding gevolgd.

De 4^e kolom geeft de bevolkingsopbouw in de gemeente weer. De steekproefverdeling wijkt niet veel af van de daadwerkelijke bevolkingsopbouw en vormt dus een goede afspiegeling van de bevolking.

Sport- en beweegpatroon

Tabel 2a: Hebt u het afgelopen jaar sport- of beweegactiviteiten gedaan?

N=320	Percentage
Ik heb geen sport- en beweegactiviteiten ondernomen	15,9
Ik heb wel sport- en beweegactiviteiten ondernomen	84,1

Bovenstaande tabel (2a) geeft het sport- en beweeggedrag weer. 15,9% van de respondenten heeft het afgelopen jaar geen sport- of beweegactiviteiten ondernomen, terwijl een ruime meerderheid (84,1%) het afgelopen jaar wel sport- of beweegactiviteiten heeft ondernomen.

Ter vergelijking in de gemeente Eijsden (11.427 inwoners) heeft 20% het afgelopen jaar geen sport- en beweegactiviteiten ondernomen, in Gennep (17.103 inwoners) heeft 18,3% geen sport- en beweegactiviteiten ondernomen, in Stein (25.831 inwoners) is dat 19,7% en in Beek (16.696) 20%. Hiermee steekt de gemeente Schinnen gunstig af ten opzichte van de genoemde andere Limburgse gemeenten.

Tabel 2b: Hoeveel keer hebt u in de afgelopen twaalf maanden gemiddeld aan sport- en beweegactiviteiten gedaan (?)

N=266/320	Percentage sporters	Percentage totaal
Ik sport 1-2 keer per jaar	2,6	2,2
Ik sport 3-4 keer per jaar	1,5	1,3
Ik sport 5-6 keer per jaar	1,1	0,9
Ik sport 1 keer per maand	3,4	2,9
Ik sport 2-3 keer per maand	5,6	4,7
Ik sport 1 keer per week	24,1	20,3
Ik sport meer dan 1 keer per week	61,7	51,9

Meer dan de helft van de respondenten (51,9%) sport meerdere keren per week, een op de vijf respondenten sport (20,3%) eens per week. Hier staat tegenover dat 2,2% 1-2 keer per jaar aan een sport- of beweegactiviteit heeft gedaan (en 15,9% niet).

Tabel 3 : Welke sporten worden het meest beoefend?

N=267	Schinnen	Landelijk (SCP, 2008)
1	Wandelen (33%)	Zwemmen (36%)
2	Fitness (26%)	Fietssport/Wielrennen (23%)
3	Fietsen (21%)	Fitness/Aerobics (22%)
4	Zwemmen (11%)	Hardlopen/Trimmen/Joggen (18%)
5	Tennis (10%)	Wandelsport (15%)

In de linkerkolom is weergegeven welke sporten het meest beoefend worden in Schinnen. Respondenten konden zelf opgeven welke sport- of beweegactiviteiten zij hebben beoefend. Hierbij konden zij gebruik maken van een lijst met sporten. In de rechterkolom staan de sporten die landelijk veel beoefend worden. Deze lijst is gebaseerd op het RSO onderzoek, respondenten dienen in dat onderzoek activiteiten aan te kruisen. RSO staat voor Richtlijn Sportdeelname Onderzoek.

De landelijke top 5 sporten bevat alleen individuele sporten, hierin verschilt deze lijst iets van de top 5 uit Schinnen. 4 van de 5 sporten in de top 5 van Schinnen komen overeen. Doordat er verschillende termen gebruikt worden (bijvoorbeeld wandelen en wandelsport), zijn vergelijkingen echter niet zomaar mogelijk.

Tabel 4 : In welk verband heeft u de afgelopen twaalf maanden sport- en beweegactiviteit(en) gedaan?

N=266	Percentage sporters
Sportvereniging	41,7
Fitnesscentrum, sportschool of zwembad	32,3
Met twee of meer, niet in vereniging e.d.	31,2
Alleen, niet in vereniging of sportschool e.d.	27,8
Anders	13,3
Als deelnemer aan een sportevenement	7,1
Via mijn werkgever (bedrijfssport)	3,0
Bij een revalidatiecentrum	1,5

Tabel 4 laat zien in welk verband de sport- en beweegactiviteiten plaatsgevonden hebben. Doordat enkele respondenten bijvoorbeeld zowel bij een vereniging als bij een fitnesscentrum sporten, zijn de percentages bij elkaar opgeteld meer dan 100. Het grootste deel van de sporters (41,7 %) sport in verenigingsverband. Uit de rapportage sport (Sociaal Cultureel Planbureau, 2008) komt naar voren dat 47% van de sportende bevolking lid is van een sportvereniging. Deze gegevens zijn gebaseerd op het AVO onderzoek uit 2007. Dit onderzoek is afgenomen bij personen vanaf 6 jaar.

In Schinnen zijn het fitnesscentrum en het sporten met twee of meer personen ook erg populair. Het alleen sporten scoort een vierde plaats. Het percentage respondenten dat aan bedrijfssport doet of in een revalidatiecentrum sport is erg klein.

Tabel 5: Van welke sportaccommodatie heeft u de afgelopen twaalf maanden gebruik gemaakt?

N=266	Percentage sporters
Binnensportaccommodatie eigen gemeente	32,3
Binnensportaccommodatie andere gemeente	41,4
Buitensportaccommodatie eigen gemeente	17,3
Buitensportaccommodatie andere gemeente	12,8
Geen van bovenstaande mogelijkheden	26,0

Doordat respondenten tegelijkertijd van verschillende sportaccommodaties gebruik kunnen maken, zijn de percentages bij elkaar opgeteld meer dan 100. 32,3% van de respondenten maakt gebruik van een binnensportaccommodatie van de gemeente Schinnen. Opvallend is dat een groter deel van de bevolking, ongeveer 41%, sport in een binnensportaccommodatie van een andere gemeente.

In de gemeente Schinnen gebruikt 17,3% de buitensportaccommodaties om te sporten, 12,8% maakt gebruik van accommodaties in andere gemeentes. Rond de 26% maakt geen gebruik van een

accommodatie van de gemeente Schinnen of van een andere gemeente. Gedacht kan worden aan de wandelaars en fietsers.

Tabel 6: Hoeveel keer hebt u in de afgelopen maand gemiddeld aan matig intensieve beweegactiviteiten gedaan?

N=305		Percentage (totaal)	Percentage (tot 18 jaar) (n=27)	Percentage (18-54 jaar) (n=156)	Percentage (55-plussers) (n=122)
Voldoet aan de NNGB	Dagelijks gemiddeld een uur of langer	28,5	48,1	23	32,0
	Dagelijks gemiddeld een half uur tot een uur	21,3	25,9	24,4	16,4
	5 of 6 dagen per week gemiddeld minimaal een half uur, maar niet dagelijks	20,0	7,5	21,2	21,3
Voldoet niet aan de NNGB	Minder dan bovenstaande mogelijkheden	29,8	18,5	31,4	30,3

Matig intensieve beweging verwijst naar fysieke inspanning. Gedacht kan worden aan voetbal, fitness, wandelen of fietsen. Schaken, bridge of darten tellen niet mee. Matig intensieve activiteiten spelen een rol bij de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB). De jeugd onder de 18 jaar dient dagelijks een uur matig intensief te bewegen, waarbij de activiteiten minimaal twee maal per week gericht zijn op het verbeteren of handhaven van lichamelijke fitheid (kracht, lenigheid en coördinatie). Uit het Schinnense BOS-kompas (9-12 jaar) komt naar voren dat 21% voldoet aan de NNGB, bij de doelgroep 12-19 jaar ligt dit percentage op 39%. In Schinnen beweegt bijna 70% van de inwoners tenminste 30 minuten op 5, 6 of 7 dagen in de week. Ter vergelijking: in Eijsden beweegt 78% tenminste een half uur op minimaal 5 dagen in de week. In Gennep is dat 72%, in Stein en in Beek ongeveer 75%. Met betrekking tot het percentage inwoners dat voldoet aan de beweegnorm scoort Schinnen relatief laag ten opzichte van deze andere Limburgse gemeenten.

Tabel 7: Bent u de afgelopen vijf jaar gestopt bij een sportvereniging? En zo ja, waarom?

N=85	Percentage
Ik had er geen tijd meer voor	32,9
Ik moest afhaken om gezondheidsredenen	30,6
De tijdstippen schikten mij niet meer	24,7
Anders, namelijk	23,5
Ik vond het niet meer gezellig	11,8
Er was te weinig variatie qua sportactiviteiten	5,9
Ik was het niet eens met het bestuur	1,2
Ik was het niet eens met de trainer	0
Er was te weinig variatie qua nevenactiviteiten	0

28,2% van de respondenten geeft aan in de afgelopen vijf jaar te zijn gestopt bij een sportvereniging. De belangrijkste reden om te stoppen met het sporten is het geen tijd meer hebben, bijna 33% van de respondenten geeft dit als reden op. Afhaken vanwege gezondheidsredenen, blijkt een belangrijke 2^e reden te zijn om te stoppen bij een vereniging. Het tijdstip komt niet goed uit wordt daarnaast ook vaker opgegeven als reden om te stoppen bij een sportvereniging. 23,5% geeft aan een andere dan genoemde reden te hebben om het verenigingslidmaatschap op te zeggen. Deze redenen verschilden nogal en werden meestal maar één keer genoemd. Voorbeelden zijn: ander werk zijn gaan doen, wisselen van sport, of een zwangerschap.

Tabel 8: Wat zijn de redenen dat u niet, of niet vaker, deelneemt aan een sport- of beweegactiviteit?

N=191	Percentage
Ik heb geen tijd om (vaker) te sporten	37,7
Ik heb geen zin om (vaker) te sporten	21,1
Anders, namelijk	15,8
De sport die ik leuk vind, kan ik vanwege een ziekte of beperking niet doen	13,1
De sport die ik leuk vind, wordt niet aangeboden op een moment dat het mij schikt	9,9
De sport die ik leuk vind, wordt niet in de buurt aangeboden	9,4
Ik heb geen leeftijdgenoten of vrienden die met mij willen gaan sporten	7,3
Ik weet niet wat er allemaal aangeboden wordt	5,2
De sport die ik leuk vind, is te duur om mee te kunnen doen.	3,7
De sport die ik leuk vind, vindt op een voor mij slecht bereikbare locatie plaats	3,7
Sporten is te prestatiegericht	3,7
Sporten is te weinig prestatiegericht	1,0
De accommodatie van de sport die ik graag wil doen is niet aantrekkelijk	1,0
De sport die ik leuk vind, wordt georganiseerd door een vereniging waarbij ik me niet thuis voel.	0,5
De accommodatie van de sport die ik graag wil doen, is voor mij niet toegankelijk	0

De meest genoemde reden om niet of niet vaker deel te nemen aan sportactiviteiten is tijdgebrek (37,7%). Uit tabel 7 bleek dat dit eveneens een belangrijke reden was te stoppen bij een vereniging. Ook het geen zin hebben om (vaker) te sporten wordt veel genoemd, door 21,1%. 13,1% geeft aan de sport die ze leuk vinden niet te kunnen beoefenen, vanwege ziekte of beperking. Weinig genoemd worden de redenen 'de sport die ik leuk vind, wordt georganiseerd door een vereniging waarbij ik me niet thuis voel', 'de accommodatie van de sport die ik graag wil doen, is niet aantrekkelijk' en 'sporten is te weinig prestatiegericht'. Helemaal niet genoemd als reden is dat de accommodatie van de sport die graag uitgevoerd wordt, niet toegankelijk is

Ongeveer 16% geeft aan andere redenen te hebben om niet (vaker) te gaan sporten. De redenen om niet (vaker) te sporten variëren nogal van elkaar, maar de reden 'al genoeg te bewegen/sporten' komt de meeste keren voor, gevolgd door 'leeftijd' al dan niet te jong of te oud. De overige genoemde redenen komen slechts één of een paar keer voor.

Tabel 9: Hoe stelt u zich op de hoogte van het sportaanbod?

N=307	Percentage
Via familie, vrienden of collega's	44,3
Via de krant of huis-aan-huisbladen	28,7
Via internet	25,1
Via de gemeente	11,7
Anders, namelijk	5,9
Via de school	2,6
Via een zorginstelling zoals de huisarts, het ziekenhuis of het revalidatiecentrum	2,6
Via radio of TV	2,3
Niet	26,7

Familie, vrienden of collega's worden het vaakst gebruikt door respondenten om zich te informeren over het sportaanbod (44,3%). Een tweede veel gebruikte informatiebron is de krant of een huis-aan-huisblad. Internet wordt ook door 25,1% gebruikt voor het zoeken naar passend sportaanbod. School, zorginstellingen en radio of tv worden nauwelijks als informatiebron gebruikt. Iets meer dan een kwart informeert zich niet over de sportmogelijkheden.

Sport- en beweegwensen

Tabel 10: Zijn er sport- of beweegactiviteiten die u in de toekomst (ook) wil gaan doen?

		Percentage
N=302	Er zijn in de toekomst geen sport- of beweegactiviteiten die ik (ook) wil gaan doen.	71,9
	Er zijn in de toekomst wel sport- of beweegactiviteiten die ik (ook) wil gaan doen.	28,1
N=101		Percentage totaal
1	Fitness	20,1
2	Zwemmen	12,9
3	Fietsen	10,0
4	Tennis	6,0
5	Golf	5,0

Een ruime meerderheid 71,9% van de respondenten geeft aan in de toekomst geen nieuwe sport- of beweegactiviteiten te willen gaan doen. Onder degenen die wel sport- en beweegactiviteiten in de toekomst willen ondernemen (28,1%), wordt voornamelijk fitness aangegeven als nieuwe sportmogelijkheid. De sporten die genoemd worden als mogelijke toekomstige sporten, komen voor een groot deel overeen met de sporten en/of beweegactiviteiten die nu al ondernomen worden (zie tabel 3). Enige sport die opvalt als sport- of beweegactiviteit voor de toekomst is golf. Daarnaast wordt wandelen niet genoemd als sport- of beweegactiviteit voor de toekomst terwijl wandelen de populairste sport is die nu al wordt ondernomen.

De genoemde wensen worden in tabel 10 weergegeven, daarnaast komen bij de algemene opmerkingen echter enkele belangrijke zaken naar voren. Zo willen sommige gehandicapten graag meer inzicht krijgen in het specifieke geschikte aanbod. Daarnaast vinden mensen met een beperking het belangrijk dat fietsroutes toegankelijk blijven voor scootmobiel/snorbrommers.

Tabel 11: Bent u bereid te sporten buiten uw gemeente?

N= 304		Percentage
	Ja, zonder meer	40,1
Ja, maar alleen als (25,0%)	Ik daar op flexibele tijden terecht kan	58,1
	Ik daar een sport vind die bij ons niet wordt aangeboden	41,9
	Ik daar een betere accommodatie vind	27,0
	Ik daar een leukere vereniging vind	16,2
	Ik daar meerdere sporten bij elkaar vind	8,1
	Dat in de buurt van mijn werk/school/school van mijn kinderen is	8,1
Nee		34,9

40,1% van de respondenten is zonder meer bereid te sporten buiten de gemeente Schinnen. Dit is te zien in tabel 11. Daarnaast wil een kwart buiten de eigen gemeente sporten, maar verbindt hier wel enkele voorwaarden aan. Bijna 35 % wil helemaal niet buiten de gemeente sporten.

Van de personen die aangeven onder bepaalde condities bereid zijn buiten de eigen gemeente te sporten (25%), zou 41,9% dit doen omdat daar een sport zou worden aangeboden die in Schinnen niet wordt aangeboden. Belangrijkste is echter dat het een sport betreft waar de persoon op flexibele tijden terecht kan. Uit de opmerkingen aan het einde van de vragenlijst blijkt er bijvoorbeeld behoefte te zijn aan beter aangegeven fiets- en wandelroutes, waarbij meerdere malen wordt aangegeven dat een boekje/gids met een overzicht van de fiets- en wandelroutes binnen de gemeente wenselijk is. Daarnaast vormen een betere accommodatie en een leukere vereniging veelgenoemde voorwaarden.

Tabel 12: Gebruik van voorzieningen

N=287	Percentage
Wandelroutes	64,9
Fietsroutes	40,0
Speelplekken	20,7
Trapveldjes	16,4
Jeu de boules banen	4,5
Skatebaan	2,0

In tabel 12 wordt het gebruik van de verschillende voorzieningen in Schinnen weergegeven. Wandelroutes worden het vaakst gebruikt, ook van de fietsroutes en speelplekken wordt veel gebruik gemaakt. De jeu de boules banen en skatebaan worden nauwelijks gebruikt door de respondenten.

Tabel 13: Veiligheid, onderhoud en bereikbaarheid van voorzieningen

	In orde	Kan beter	Slecht	Geen mening
Jeu de boules (n=58)				
Veiligheid	24,1	6,9	3,4	65,5
Onderhoudstoestand	10,2	16,9	11,9	61,0
Bereikbaarheid	37,3	1,7	1,0	60,0
Wandelroutes (n=199)				
Veiligheid	59,3	23,1	3,0	14,6
Onderhoudstoestand	44,9	35,9	4,0	15,2
Bereikbaarheid	74,5	7,8	2,1	15,6
Fietsroutes (n=138)				
Veiligheid	43,5	30,4	5,1	21,0
Onderhoudstoestand	44,0	30,6	3,7	21,6
Bereikbaarheid	65,2	10,6	3,0	21,2
Speelplekken (n=95)				
Veiligheid	40,0	21,1	8,4	30,5
Onderhoudstoestand	30,5	32,6	7,4	29,5
Bereikbaarheid	49,5	14,0	7,5	29,0
Trapveldjes (n=80)				
Veiligheid	43,8	15,0	11,2	30,0
Onderhoudstoestand	21,2	33,8	13,8	30,0
Bereikbaarheid	46,2	15,0	10,0	28,8
Skatebaan (n=47)				
Veiligheid	2,1	12,8	12,8	72,3
Onderhoudstoestand	4,3	10,6	6,4	78,7
Bereikbaarheid	10,6	6,4	12,8	70,2

In tabel 13 wordt gekeken naar de aspecten veiligheid, onderhoud en bereikbaarheid van de verschillende voorzieningen. De meeste respondenten geven aan dat de voorzieningen in orde zijn of beter kunnen. Slechts in enkele gevallen laten de respondenten weten dat de voorzieningen op een van de punten slecht scoren. Uitzondering hierop is de skatebaan, deze scoort relatief vaker 'slecht'.

Tabel 14: Aantal voorzieningen

	Genoeg	Te weinig	Geen mening
Jeu de boules (n=57)	24,6	7,0	68,4
Wandelroutes (n=191)	61,8	18,3	19,9
Fietsroutes (n=130)	53,1	23,8	23,1
Speelplekken (n=90)	24,4	45,6	30,0
Trapveldjes (n=79)	29,1	40,5	30,4
Skatebaan (n=45)	4,4	20,0	75,6

Wandelroutes en fietsroutes zijn er over het algemeen voldoende, toch geven 18,3% (wandel) en 23,8% (fiets) van de respondenten aan dat er te weinig routes zijn. Bijna 46% geeft aan dat er te weinig speelplekken zijn en 40,5% geeft aan dat er te weinig trapveldjes zijn.

Uit de opmerkingen van de respondenten blijkt het volgende:

- Veel inwoners van Schinnen geven binnen de enquête aan niet te weten waar de jeu de boulesbanen liggen.
- De wandelroutes verschillen sterk in kwaliteit, worden niet goed bijgehouden en er ligt te veel hondenpoep. Ook mag de bewegwijzering van de wandelroutes duidelijker.
- De fietsroutes zijn vaak onveilig.
- Speelplekken worden gebruikt door hangjongeren en mensen die hun hond uitlaten, waardoor er te veel hondenpoep ligt. De respondenten zijn dan ook van mening dat het onderhoud beter kan. Ook komt naar voren dat in sommige kernen (genoemd worden Puth, Doenrade en Schinnen) geen of te weinig speelgelegenheden zijn of alleen voor de kleinere kinderen.
- Niet overal zijn trapveldjes aanwezig en zijn er trapveldjes aanwezig dan is hondenpoep een groot probleem. Daarnaast zijn de trapveldjes niet altijd open en zorgt hangjeugd voor overlast.

Sport- en beweggedrag naar achtergrondkenmerken

Hieronder zal worden ingegaan op het sport- en beweggedrag van de respondenten in combinatie met enkele achtergrondkenmerken.

Tabel 15: Hebt u het afgelopen jaar sport- of beweegactiviteiten gedaan?

N=309	Percentage ja
Geslacht	
Man	85,8
Vrouw	82,4
Leeftijdsgroep	
Tot 18 jaar	92,6
18-54 jarigen	83,6
55-plussers	81,2
Opleiding bij de groep 25 jaar en ouder (n=217)*	
Geen opleiding, lager onderwijs	69,6
Voortgezet onderwijs	78,8
MBO	78,2
HBO, Universiteit	89,2
Etniciteit	
Autochtoon	83,8
Allochtoon	86,2
Totaal	84,0

* Bij dit onderwerp zijn de verschillen significant. Dat wil zeggen dat het verschil in de percentages samenhangt met het verschil in opleidingsniveaus. Bij de verschillen in percentages wat betreft geslacht, leeftijdsgroep en etniciteit is de kans iets groter dat het verschil op toeval berust.

84% van de respondenten heeft het afgelopen jaar een of meerdere sport- of bewegingsactiviteiten gedaan. Mannen en vrouwen verschillen niet veel van elkaar met betrekking tot het wel of niet ondernemen van sportactiviteiten.

Er zijn tussen hoger- en lager opgeleiden significante verschillen waar te nemen. Dit is niet opvallend, want op basis van bijvoorbeeld de rapportage sport (Sociaal Cultureel Planbureau, 2008) is dit te verwachten. Zo komt onder andere uit het AVO-onderzoek (SCP, 2008) naar voren dat hoger opgeleiden meer sporten en bewegen dan lager opgeleiden. (AVO staat voor Aanvullend

Voorzieningengebruik Onderzoek. In het onderzoek wordt gekeken naar het gebruik van maatschappelijke en culturele voorzieningen).

Tussen allochtonen en autochtonen zijn op dit vlak weinig verschillen te ontdekken. Daarnaast blijkt de jeugd vaker te sporten dan de 18-54 jarigen. Deze groep sport weer meer dan de 55-plussers. Landelijk gezien blijven allochtonen wat achter, maar de samenstelling van de groep allochtonen in Schinnen wijkt af van landelijk.

Tabel 16: Hoeveel keer hebt u in de afgelopen twaalf maanden gemiddeld aan sport- en beweegactiviteiten gedaan ?

N=262	Niet	Niet meer dan 3 keer per maand	1 keer per week	Meer dan 1 keer per week
Geslacht				
Man	14,3	11,6	17,0	57,1
Vrouw	19,5	11,2	23,1	46,2
Leeftijd				
Tot 18 jaar	11,1	7,4	11,1	70,4
18-54 jarigen	15,2	13,4	20,7	50,6
55-plussers	21,6	9,5	20,7	48,3
Opleiding bij de groep 25 jaar en ouder (n=263)				
Geen opleiding, lager onderwijs	26,1	13,0	26,1	34,8
Voortgezet onderwijs	22,6	10,7	16,7	50,0
MBO	22,2	11,1	22,2	44,4
HBO, Universiteit	11,8	11,8	21,6	54,9
Etniciteit				
Autochtoon	17,4	12,8	20,5	49,3
Allochtoon	13,8	3,4	17,2	65,5
Totaal	17,0	12,0	20,2	50,8

Geslacht en etniciteit blijken niet samen te hangen met de sport- en/of beweegfrequentie. Wel komt uit bovenstaande tabel naar voren dat opleidingsniveau en leeftijd samenhang vertonen met de hoeveelheid sporten en bewegen. Hoger opgeleiden sporten over het algemeen vaker dan lager opgeleiden. Bijna 55% van de mensen met een HBO of universitaire opleiding beoefent vaker dan 1 keer per week een sport. Bij degenen zonder opleiding of degenen die alleen het lager onderwijs hebben gevolgd, is dit 34,8%. Wanneer de 18-54 jarigen met de 55-plussers vergeleken worden valt het volgende op: 55-plussers sporten vaker helemaal niet, ook het percentage dat meer dan 1 keer per week sport is kleiner. 48,3% van de 55-plussers geeft aan meer dan 1 keer per week te sporten, bij de 18-54 jarigen is dit 50,6%. De jeugd beweegt vervolgens weer vaker dan de 18-54 jarigen en de 55-plussers.

Tabel 17: In welk verband heeft u de afgelopen twaalf maanden sport- en beweegactiviteit(en) gedaan?

N=262	Sportvereniging	Fitnesscentrum, sportschool of zwembad	Alleen, niet in vereniging of sportschool e.d.	Met twee of meer, niet in vereniging e.d.
Geslacht				
Man	44,9	29,1	29,9	33,1
Vrouw	39,4	35,0	26,3	29,2
Leeftijd	*	*	*	*
Tot 18 jaar	67,0	20,0	16,0	16,0
18-54 jarigen	32,4	42,4	36,0	29,5
55-plussers	46,2	22,0	20,9	38,5
Etniciteit				
Autochtoon	39,6	32,1	28,3	32,9
Allochtoon	60,0	36,0	24,0	16,0
Opleiding bij de groep van 25 jaar en ouder (n=214)			*	
Geen opleiding, lager onderwijs	37,5	37,5	6,2	18,8
Voortgezet onderwijs	47,0	22,7	25,8	27,3
MBO	31,0	38,1	35,7	31,0
HBO, Universiteit	32,2	35,6	35,6	41,1
Totaal	36,9	32,2	30,4	33,2

* Bij dit onderwerp zijn de verschillen significant. Dat wil zeggen dat het verschil in de percentages samenhangt met oftewel mede veroorzaakt wordt door het verschil in de leeftijdscategorieën resp. opleidingsniveaus. Bij de verschillen in percentages wat betreft geslacht en etniciteit is de kans iets groter dat deze op toeval berusten.

In bovenstaande tabel is gekeken naar de verschillende sportverbanden in combinatie met geslacht, leeftijd, opleidingsniveau en etniciteit. Omdat het aantal mensen dat sport via de werkgever, een revalidatiecentrum of als deelnemer aan een sportevenement zeer laag is, zijn deze niet meegenomen.

Uit tabel 17 komt naar voren dat mannen vaker lid zijn van een sportvereniging dan vrouwen. Dit komt overeen met landelijke gegevens. Volgens de Rapportage Sport zijn het vaker mannen die lid zijn van een sportvereniging (Sociaal Cultureel Planbureau, 2008). De mannen sporten weer minder vaak in het fitnesscentrum en vaker alleen. Daarnaast laat de tabel zien dat volwassenen tot 55 jaar vaker bij een fitnesscentrum, vaker alleen of met kleine groepjes sporten dan 55-plussers en jeugd tot 18 jaar. De jeugd verkiest juist vaker het sporten in een vereniging. Hoewel uit landelijk onderzoek blijkt dat autochtonen vaker lid zijn van een sportvereniging (Sociaal Cultureel Planbureau, 2008), komt dit niet uit bovenstaande tabel naar voren. De samenstelling van de groep allochtonen is in Schinnen dan ook anders (meer westers). Opvallend is dat mensen met een hogere opleiding niet vaker lid zijn van een sportvereniging. Uit onderzoek van het Sociaal Cultureel Planbureau (2008) komt namelijk wel naar voren dat hoger opgeleiden vaker sporten in een sportvereniging. In tegenstelling tot deze bevinding van het SCP blijken in Schinnen opleidingsniveau en het alleen sporten wel gecorreleerd te zijn. In Schinnen sporten mensen met een opleiding op HBO of universiteitsniveau vaker alleen.

Tabel 18: Van welke sportaccommodaties heeft u de afgelopen twaalf maanden gebruik gemaakt?

N=264	Binnen accommodatie eigen gemeente	Binnen accommodatie Andere gemeente	Buiten accommodatie eigen gemeente	Buiten accommodatie andere gemeente	Geen
Geslacht	*		*	*	
Man	21,3	44,9	22,0	16,5	29,1
Vrouw	43,1	38,7	12,4	8,8	23,4
Leeftijd	*	*	*	*	*
Tot 18 jaar	32,0	56,0	48,0	24,0	8,0
18-54 jarigen	25,4	47,8	12,3	8,7	28,3
55-plussers	41,3	29,3	15,2	16,3	29,3
Etniciteit	*			*	
Autochtoon	30,0	41,2	15,8	11,2	27,2
Allochtoon	52,2	40,0	28,0	24,0	16,0
Sportverband					
Sportvereniging	53,2	43,2	34,2	19,8	3,6
Fitnesscentrum	31,4	69,8	14,0	15,1	7,1
Alleen	19,2	32,9	11,0	13,7	50,7
Met twee of meer	24,4	41,5	17,1	19,5	31,7
Totaal	32,1	41,5	17,4	12,8	26,1

* Bij dit onderwerp zijn de verschillen significant. Dat wil zeggen dat het verschil in de percentages samenhangt met oftewel mede veroorzaakt wordt door het verschil in geslacht, leeftijdscategorieën en etniciteit. Bij de verschillen in percentages wat betreft sportverband is de kans iets groter dat deze op toeval berusten.

Mannen maken vaker gebruik van een buitenaccommodatie in de eigen gemeente. 22 % van de mannen sport in een buitenaccommodatie van de gemeente, bij de vrouwen is dit iets meer dan 12%. Deze verbanden hangen waarschijnlijk samen met de verschillende soorten sporten die mannen en vrouwen beoefenen. In tabel 19 is weergegeven welke vijf sporten de mannen en welke vijf sporten de vrouwen het meest beoefenen in Schinnen. Vrouwen beoefenen vaker fitness en zwemmen. Mannen doen veel vaker aan fietsen, ook doen zij vaker aan voetbal en tennis. Dit komt grotendeels overeen met landelijk onderzoek, waaruit ook blijkt dat bijvoorbeeld vrouwen vaker aan fitness, gymnastiek en zwemmen doen (Sociaal Cultureel Planbureau, 2008). Deze sporten worden meestal binnen beoefend. Mannen beoefenen vaker tennis en voetbal (Sociaal Cultureel Planbureau, 2008), bij deze sporten wordt vaker gebruik gemaakt van buitensportaccommodaties. De meest voorkomende sport- of beweegactiviteit die door zowel mannen als vrouwen wordt beoefend is wandelen.

De jeugd blijkt vaker gebruik te maken van sportaccommodaties (binnen of buiten, zowel in Schinnen als in een andere gemeente) dan de 18-55 jarigen en de 55-plussers. Deze twee groepen gebruiken vaker geen accommodatie. Waarschijnlijk valt ook dit te verklaren door de verschillende soort sporten die de verschillende leeftijdsgroepen beoefenen (bijvoorbeeld voetbal versus wandelen). Tussen sportverband en het wel of niet gebruik van sportaccommodaties is geen relatie waar te nemen. Te verwachten valt dat wanneer er vaker alleen of met twee of meer (maar ongeorganiseerd) gesport wordt, er relatief minder gebruik gemaakt van een accommodatie. Dit blijkt echter in Schinnen niet het geval te zijn.

Tabel 19: Welke sport- en beweegactiviteiten heeft u het afgelopen jaar gedaan?

		Mannen N=127			Vrouwen N=140
1	Wandelen	30,7	1	Wandelen	35,0
2	Fietsen	26,0	2	Fitness	28,6
3	Fitness	23,6	3	Fietsen	15,7
4	Voetbal	18,1	4	Zwemmen	12,1
5	Tennis	10,2	5	Tennis	9,3

Tabel 20: Hoeveel keer hebt u in de afgelopen maand gemiddeld aan matig intensieve beweegactiviteiten gedaan?

N=314	Dagelijks gemiddeld een uur of langer	Dagelijks gemiddeld een half uur tot een uur	5 of 6 dagen per week gemiddeld minimaal een half uur, maar niet dagelijks	Minder dan bovenstaande drie mogelijkheden
Geslacht				
Man	27,0	20,3	22,3	30,4
Vrouw	30,1	22,3	17,5	29,5
Leeftijd				
Tot 18 jaar	48,1	26,9	7,4	18,5
18-54 jarigen	22,7	23,3	21,5	31,9
55-plussers	32,2	17,4	20,9	29,6
Opleiding bij de groep van 25 jaar en ouder (n=261)*				
Geen opleiding, lager onderwijs	13,6	13,6	31,8	40,9
Voortgezet onderwijs	38,6	15,7	9,6	34,9
MBO	27,3	29,1	21,8	21,8
HBO, Universiteit	19,8	19,8	29,7	30,7
Totaal	26,8	19,9	21,8	31,0

* Bij dit onderwerp zijn de verschillen significant. Dat wil zeggen dat het verschil in de percentages samenhangt met oftewel mede veroorzaakt wordt door het verschil in opleidingsniveaus. Bij de verschillen in percentages wat betreft geslacht en leeftijd is de kans iets groter dat deze op toeval berusten.

In tabel 20 wordt de correlatie tussen de beweefrequentie en diverse persoonlijke kenmerken getoond. Mannen/vrouwen en jeugd/18-54 jarigen/55-plussers verschillen van elkaar in de beweefrequentie. Van de mannen beweegt 27% dagelijks gemiddeld een uur of langer, bij de vrouwen is dat 30,1%. Gegevens van het Sociaal Cultureel Planbureau (2008) laten zien dat het percentage mannen en vrouwen die voldoen aan de NNGB gelijk is.

Verder laat bovenstaande tabel zien dat 18-54 jarigen (31,9%) vaker binnen de groep vallen die minder dan 5 dagen per week gemiddeld minimaal een half uur beweegt dan de andere twee groepen (18,5 en 29,6%).

Er is een significant verband te zien tussen opleidingsniveau en de beweefrequentie. Het Sociaal Cultureel Planbureau (2008) heeft in haar onderzoek ook een samenhang gevonden tussen opleidingsniveau en de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB). Zij geeft aan dat degenen met een middenopleiding het vaakst aan de beweegnorm voldoen. Midden- en hoger opgeleiden bewegen wel intensiever dan lager opgeleiden.

Daarnaast komt uit onderzoek van TNO (Sociaal Cultureel Planbureau, 2008) naar voren dat autochtonen en allochtonen van elkaar verschillen in de hoeveelheid matig intensieve beweegactiviteiten. 51% van de autochtonen voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen, tegenover 46% van de allochtonen.

Tabel 21: Bent u de afgelopen vijf jaar gestopt bij een sportvereniging ?

N= 307	Percentage ja
Geslacht	
Man	24,3
Vrouw	31,3
Leeftijd *	
Tot 18 jaar	48,1
18-54 jarigen	36,8
55-plussers	11,1
Etniciteit	
Autochtoon	28,9
Allochtoon	21,4
Totaal	

* Bij dit onderwerp zijn de verschillen significant. Dat wil zeggen dat het verschil in de percentages samenhangt met oftewel mede veroorzaakt wordt door het verschil in de leeftijdscategorieën. Bij de verschillen in percentages wat betreft geslacht en etniciteit is de kans iets groter dat deze op toeval berusten.

Meer jeugd en 18-54 jarigen dan 55-plussers zijn in de afgelopen 5 jaar gestopt bij een sportvereniging. Een mogelijke verklaring zou kunnen zijn dat jongeren en 18-54 jarigen vaker switchen van sporttak en verschillende sporten willen uitproberen. Er is geen verband te zien tussen geslacht en het stoppen bij een sportvereniging.

Tabel 22: Waarom bent u de afgelopen vijf jaar gestopt bij een sportvereniging?

N=84	Ik moest afhaken om gezondheidsredenen	Ik er geen tijd meer voor had	De tijdstippen mij niet meer schikten	Ik het niet meer gezellig vond
Geslacht				
Man	32,4	38,2	17,6	17,6
Vrouw	30,0	30,0	30,0	8,0
Leeftijd	*			*
Tot 18 jaar	15,4	30,8	23,1	30,8
18-54 jarigen	28,8	37,3	28,8	10,2
55-plussers	63,6	9,1	9,1	0
totaal	31,3	32,5	25,3	12,0

* Bij dit onderwerp zijn de verschillen significant. Dat wil zeggen dat het verschil in de percentages samenhangt met oftewel mede veroorzaakt wordt door het verschil in de leeftijdscategorieën.

Uit tabel 22 blijkt dat 55-plussers vaker gestopt zijn vanwege gezondheidsredenen. De 18-54 jarigen geven vaker aan te stoppen omdat ze er geen tijd meer voor hadden. Jeugd is vaker gestopt omdat ze het niet meer gezellig vonden bij de vereniging. Er zijn geen significante verschillen te zien in redenen om te stoppen bij de mannen en vrouwen.

Tabel 23: Wat zijn de redenen dat u niet, of niet vaker, deelneemt aan een sport- of beweegactiviteit?

N=189	Ik heb geen tijd om (vaker) te sporten	De sport die ik leuk vind, is te duur om mee te kunnen doen	De sport die ik leuk vind, kan ik vanwege een ziekte of beperking niet doen	Ik heb geen zin om (vaker) te sporten	De sport die ik leuk vind, wordt niet in de buurt aangeboden	Ik heb geen leeftijdsgenoten of vrienden die met mij willen sporten
Geslacht						
Man	41,2	2,4	12,9	22,4	5,9	7,1
Vrouw	35,6	4,8	13,5	19,4	11,5	7,7
Leeftijd	*					
Tot 18 jaar	20,0	13,3	13,3	13,3	13,3	6,7
18-54 jarigen	46,4	3,6	11,8	22,9	10,0	8,2
55-plussers	27,9	1,6	16,4	18,0	6,6	6,6
Opleiding bij de groep 25 jaar en ouder (n=163)	*		*			
Geen opleiding, lager onderwijs	0	6,7	40,0	13,3	0	6,7
Voortgezet onderwijs	37,3	2,0	9,8	15,7	7,8	9,8
MBO	31,6	2,6	10,5	27,0	5,3	5,3
HBO, Universiteit	61,0	3,4	11,9	23,7	13,6	5,1
Etniciteit		*		*		
Autochtoon	38,4	2,9	13,4	19,3	9,9	7,6
Allochtoon	27,8	11,1	11,1	38,9	5,6	5,6
Totaal	37,4	3,7	13,2	21,2	9,5	7,4

* Bij dit onderwerp zijn de verschillen significant. Dat wil zeggen dat het verschil in de percentages samenhangt met oftewel mede veroorzaakt wordt door het verschil in de leeftijdscategorieën, opleidingsniveaus en etniciteit. Bij het verschil in percentages wat betreft geslacht is de kans iets groter dat deze op toeval berusten.

Er is gekeken of er verschillen zijn tussen mannen en vrouwen; 18-54 jarigen en 55-plussers; hoger en lager opgeleiden; autochtonen en allochtonen in redenen om niet of niet vaker te sporten. In bovenstaande tabel zijn de verschillen bij de veel voorkomende redenen weergegeven. Geslacht blijkt niet samen te hangen met redenen niet of niet vaker te sporten.

Bij 55-plussers spelen gezondheidsredenen vaker een rol dan bij 18-54 jarigen en jeugd. Ook niet verrassend is dat tijd voor 18-54 jarigen de reden is om niet of minder te sporten. Bij de jeugd ligt dit op 20% en bij de 55-plussers op 27,9%.

Opleiding blijkt samen te hangen met de volgende redenen niet of niet vaker te sporten:

- ziekte of beperking
- geen zin
- geen tijd.

Mensen met een hogere opleiding geven vaker aan geen tijd te hebben om (vaker) te sporten. Mensen zonder opleiding of alleen lager onderwijs geven vaker aan de sport niet te kunnen beoefenen vanwege ziekte of beperking. Mensen met een opleiding op voortgezet onderwijsniveau geven relatief weinig aan geen zin te hebben om (vaker) te sporten.

Tabel 24: Hoe stelt u zich op de hoogte van het sportaanbod?

N=298	Familie, vrienden, collega's *	Krant *	Internet *	School *	Gemeente*	Radio, TV	Zorginstelling	Niet
Tot 18 jaar	65,4	11,5	26,9	23,1	0	0	0	26,9
18-54 jarigen	47,2	32,5	36,2	1,2	9,2	3,1	1,8	23,3
55-plussers	33,9	28,4	8,3	0	16,5	1,8	4,6	33,0
Totaal	44,0	29,2	25,2	2,7	11,1	2,3	2,7	27,2

* Bij dit onderwerp zijn de verschillen significant. Dat wil zeggen dat het verschil in de percentages samenhangt met oftewel mede veroorzaakt wordt door het verschil in de leeftijdscategorieën.

Jeugd, 18-54 jarigen en 55-plussers maken gebruik van verschillende bronnen bij het informeren naar het sportaanbod. Familie, vrienden en collega's zijn bij alle groepen populair, jeugd en 18-54 jarigen maken hier wel meer gebruik van de 55-plussers. De school is voor de jeugd een informatiebron van belang, bij de andere groepen speelt zij nauwelijks een rol. Niet verrassend is dat internet vaker gebruikt wordt door jeugd en volwassenen tot 55 jaar dan door de 55-plussers. 55-plussers stellen zich vaker niet op de hoogte van het sportaanbod.

Tabel 25: Zijn er sport- of beweegactiviteiten die u in de toekomst (ook) wil gaan doen?

N=300	Percentage ja
Geslacht *	
Man	22,6
Vrouw	33,1
Leeftijd *	
Tot 18 jaar	48,0
18-54 jarigen	30,6
55-plussers	19,4
Totaal	28,0

* Bij dit onderwerp zijn de verschillen significant. Dat wil zeggen dat het verschil in de percentages samenhangt met oftewel mede veroorzaakt wordt door het verschil in geslacht en leeftijdscategorieën.

Uit tabel 25 komt naar voren dat er een verschil is tussen mannen en vrouwen en hun respectievelijke plannen voor toekomstige sport- of beweegactiviteiten. De volwassenen tot 55 jaar zijn vaker van plan sport- en beweegactiviteiten te gaan ondernemen in de toekomst dan de 55-plussers. Bij de jeugd ligt dit percentage nog hoger, namelijk op 48%.

Tabel 26: Bent u bereid te sporten buiten uw gemeente?

N=302	Ja, zonder meer	Ja, onder bepaalde voorwaarden	Nee
Geslacht *			
Man	47,5	18,4	34,0
Vrouw	33,5	31,1	35,4
Leeftijd *			
Tot 18 jaar	37,0	29,6	33,3
18-54 jarigen	46,3	30,9	22,8
55-plussers	31,4	17,1	51,4
Woonkern *			
Amstenrade	52,9	19,6	27,5
Doenrade	16,1	41,9	41,9
Puth	47,9	25,0	27,1
Oirsbeek	34,0	26,8	39,2
Schinnen	39,3	18,0	42,6
Sweikhuizen	62,5	25,0	12,5
Opleiding bij de groep 25 jaar en ouder (n=294) *			
Geen opleiding, lager onderwijs	15,0	10,0	75,0
Voortgezet onderwijs	24,7	25,9	49,4
MBO	50,0	21,2	28,8
HBO, Universiteit	52,6	28,9	18,6
Etniciteit			
Autochtoon	40,6	25,4	34,1
Allochtoon	33,3	22,2	44,4
Verband waarin wordt gesport (N=254)			
Sportvereniging	43,9	29,9	26,6
Fitnesscentrum, sportschool of zwembad *	56,0	31,0	13,1
Alleen	41,7	25,0	33,3
Met twee of meer *	58,1	21,6	20,3
Totaal	44,1	26,0	29,9

* Bij dit onderwerp zijn de verschillen significant. Dat wil zeggen dat het verschil in de percentages samenhangt met oftewel mede veroorzaakt wordt door het verschil in geslacht, leeftijdscategorieën, woonkern, opleidingsniveaus en verband waarin wordt gesport. Bij de verschillen in percentages wat betreft etniciteit is de kans iets groter dat deze op toeval berusten.

Mannen en vrouwen blijken niet van elkaar te verschillen in de bereidheid buiten de gemeente te sporten. De woonkern blijkt eveneens niet samen te hangen met de bereidheid buiten de gemeente te willen sporten. Meer jeugd en 18-54 jarigen dan 55-plussers zijn bereid buiten Schinnen te sporten. Bijna 52% van de 55-plussers geeft aan niet buiten de eigen gemeente te willen sporten. Daarnaast blijkt ook opleidingsniveau samen te hangen met de bereidheid buiten de gemeente te willen sporten. Mensen met een mbo-opleiding geven minder vaak aan bereid te zijn buiten Schinnen te sporten dan mensen met een HBO of universitaire opleiding, namelijk 52,6% versus 50,0%. Mensen met lagere onderwijsniveaus geven relatief vaker aan niet bereid te zijn buiten de gemeente te sporten. Maar liefst 75% van de lagere opleidingsniveaus wil niet buiten de gemeente sporten en ook bijna de helft (49,4%) van de voortgezet onderwijs opgeleiden geeft aan hier niet toe bereid te zijn.

Tabel 27: Sportplaats en sport- en beweegfrequentie

N=302	Zonder meer bereid buiten de gemeente te sporten	Onder bepaalde voorwaarden bereid buiten de gemeente te sporten	Niet bereid buiten de gemeente te sporten
Niet	4,0	3,0	9,6
Maximaal 3 keer per maand	3,3	4,0	5,0
1 keer per week	9,6	4,0	6,6
Meer dan 1 keer per week	23,2	13,9	13,9

Degenen die vaker sporten zijn ook vaker bereid buiten de gemeente te sporten. Van de respondenten die niet sporten geeft 4,0% aan bereid te zijn buiten de gemeente te sporten, bij de mensen die meer dan 1 keer per week sporten is dat 23,2%.

Bijlage III Resultaten verenigingsonderzoek

Inleiding

Onder de sportverenigingen in Schinnen is een enquête afgenomen om onder meer inzicht te krijgen in vrijwilligersbeleid, financieel beleid en accommodatievraagstukken. Aan de enquête hebben 9 sportaanbieders/sportverenigingen deelgenomen. In totaal zijn 14 enquêtes verstuurd naar de verenigingen/sportaanbieders die een relatie hebben met de gemeente op het gebied van subsidie en/of accommodatie. In tabel 1 is de verdeling van de steekproef weergegeven.

Tabel 1: Steekproef

(N=9) Sporttak	Aantal verenigingen in enquête
Activiteiten gericht op conditieverbetering en behoud (o.a. dans, turnen, GALM, arcogym, yoga)	2
Badminton	1
Handbal	1
Tennis	1
Vechtsport	1
Voetbal	2
Volleybal	1

De genoemde aantallen in de diverse tabellen in dit hoofdstuk gelden voor de steekproef. Aan de hand hiervan kan er iets gezegd worden over de verenigingen die hebben deelgenomen aan de enquête. Eventueel af te leiden percentages gelden dus niet zonder meer voor de totale groep van verenigingen in de gemeente.

Verenigingsinformatie

Tabel 2: Gemiddeld aantal leden bij een vereniging

N=7 ²	2006		2007		2008		2009	
	Alle verenigingen	Vereniging en met leden in deze categorie	Alle verenigingen	Vereniging en met leden in deze categorie	Alle verenigingen	Vereniging en met leden in deze categorie	Alle verenigingen	Verenigingen met leden in deze categorie
0-12 jaar	16		34	36	34	43	33	45
13-18 jaar	14		83	224	80	195	80	83
19-55 jaar	22		81	123	78	128	73	130
56 jaar en ouder	3		28	57	40	58	42	108

In tabel 2 is het gemiddeld aantal leden bij een sportvereniging weergegeven. In de eerste kolom staat het gemiddelde berekend over alle verenigingen. In de tweede kolom van elk jaartal is het gemiddelde berekend over de verenigingen die leden in deze categorie hebben. Er kan over het jaar 2006 niks gezegd worden wat betreft verenigingen met leden in dezelfde categorie, omdat de verenigingen deze vraag niet beantwoord hebben.

Er zijn over vier jaren gezien, relatief veel leden in de leeftijdscategorieën 13-18 jaar en 19-55 jaar. Bovendien valt op dat er voor de categorieën 13-18 jaar, 19-55 jaar en 56 jaar en ouder een sterke stijging is ten aanzien van het gemiddelde aantal leden tussen 2006 en 2007. Dit wordt veroorzaakt door SVO Schinnen dat met een zeer breed aanbod van sportactiviteiten veel leden trekt.

² Een aanduiding als "N=7" in de linkerbovenhoek van een tabel wil zeggen dat 7 respondenten een geldig antwoord op de vraag gegeven hebben. Soms wijkt dit aantal sterk af van het totaal van 9, maar dit komt omdat niet alle vragen door iedereen beantwoord hoefden te worden, of niet (correct) zijn ingevuld.

Er zijn echter duidelijke verschillen tussen de verschillende verenigingen te zien. Zo hebben enkele verenigingen geen jeugdleden (0-12 jaar), andere verenigingen hebben er bijvoorbeeld 100. Ook bij de andere leeftijdsklassen zijn er onderling veel verschillen.

Tabel 3: Wat zijn uw toekomstverwachtingen voor wat betreft de ledenaantallen van uw vereniging?

N=9	Aantal
De ledenaantallen zullen stijgen	2
De ledenaantallen zullen dalen	1
De ledenaantallen blijven gelijk	6

In bovenstaande tabel 3 is te zien dat de meeste verenigingen (6) geen grote veranderingen verwachten in hun ledenaantallen. Twee verenigingen gaan er van uit dat hun vereniging groeiende is.

Tabel 4: Onderneemt uw vereniging actie op het gebied van ledenwerving

N=9	Aantal	Toelichting
Ja	9	mond-tot-mond reclame, website, workshops, clinics, netwerk, artikelen in streekbladen, huis aan huis verspreiden brief, activiteiten op scholen
Nee	0	

Alle verenigingen die aandacht besteden aan ledenwerving doen dit onder andere via de plaatselijke/regionale pers, via workshops en mond-tot-mond reclame.

Tabel 5: Kader en beleid

N=9	Ja (aantal)
Er wordt in de vereniging beleidsmatig gewerkt	7
De vereniging heeft een beleidsplan	4
De vereniging heeft voldoende technische kaderleden	6
De technische kaderleden zijn in het algemeen voldoende opgeleid	8
De vereniging heeft voldoende bestuurlijke kaderleden	7
De bestuurlijke kaderleden zijn in het algemeen voldoende opgeleid	8
De vereniging heeft behoefte aan kadercursussen	1
De vereniging voert een duidelijk doelgroepenbeleid	6

Zeven verenigingen geven aan beleidsmatig te werken. Hiervan hebben er vier ook daadwerkelijk een beleidsplan. Een ruime meerderheid van de verenigingen geeft aan voldoende bestuurlijke en technische kaderleden te hebben. De technische kaderleden zijn in het algemeen ook voldoende opgeleid. 8 verenigingen geven aan dat ook de bestuurlijke kaderleden in het algemeen voldoende zijn opgeleid. Één vereniging heeft behoefte aan een kadercursus, zes hebben een duidelijk doelgroepenbeleid. Vooral de 50 of 55-plussers en de jeugd zijn in dit kader vaker genoemde doelgroepen, opvallend is dat mensen met een beperking geen enkele keer worden genoemd.

Verschillende verenigingen geven aan eventueel wel interesse te hebben in het aanbieden van naschoolse activiteiten. Verschillende verenigingen geven echter ook aan, bijvoorbeeld door een gebrek aan vrijwilligers, geen mogelijkheden hiervoor te hebben. De volgende verenigingen geven aan eventueel naschoolse activiteiten te willen aanbieden:

- SV Schinnen (willen wel heel graag, maar of het kan dient bekeken te worden)
- TC Oirsbeek
- Omni Vereniging Amsterrade Sports (in de toekomst)
- HV Zwart-Wit Schinnen (indien kader beschikbaar is in deze uren wel)
- SVO Schinnen (bij bouw multifunctionele sporthal zullen wij zeker mee willen doen)

De activiteiten die de sportverenigingen reeds aanbieden zijn zeer divers en afhankelijk van het sportterrein waarop de aanbieder actief is.

Tabel 6: Inkomstenbronnen en uitgavenposten

N=9	Inkomstenbronnen		Uitgavenposten
1	Contributie (9)	1	Huur accommodatie (6)
2	Sponsors (5)	2	Materiaal (3)
3	Subsidie (4)	2	Vrijwilligersvergoeding (3)
4	Kantine/bar inkomsten (2)	4	Energie (2)
5	Wedstrijden organiseren (2)	5	Vergaderen (1)

In tabel 6 is te zien wat de belangrijkste inkomstenbronnen en uitgavenposten zijn voor verenigingen. Verenigingen hebben meerdere inkomstenbronnen en uitgavenposten, vandaar dat de aantallen bij elkaar opgeteld meer dan 9 zijn.

Contributie is de vaakst genoemde inkomstenbron voor de verenigingen. Ook sponsors dragen voor een deel bij aan de inkomsten.

Aan de uitgavenkant blijkt het materiaal en de vrijwilligersvergoeding een belangrijke kostenpost te zijn, die door 3 verenigingen wordt genoemd. De huur van de accommodatie wordt echter vaker genoemd, 6 keer. Daarnaast zijn verenigingen hebben de verenigingen uitgaven door bijvoorbeeld een bijdrage voor de bond of inkoop van de kantine.

8 verenigingen zijn aangesloten bij de bond, behorende bij die sporttak. Gemiddeld gaat 15% van de contributie naar de bond. De bondsbijdrage varieert van bijvoorbeeld 10% voor de KNVB tot 20% bij de NeVoBo.

Tabel 7: Rechtspersoonlijkheid

(N=9)Rechtspersoonlijkheid	Aantal
Stichting	0
Vereniging	9
Combinatie van vereniging en bedrijf	0
Combinatie van vereniging en stichting	0

Alle verenigingen hebben de vereniging als rechtspersoonlijkheid.

Vrijwilligersbeleid

Tabel 8: Vrijwilligers algemeen

N=8	Aantal
Er wordt op enigerlei wijze aandacht aan vrijwilligers geschonken	6
Er is sprake van gerichte werving van vrijwilligers	5
De vrijwilligers worden binnen de vereniging begeleid en ondersteund	7
Binnen de vereniging zijn er scholingsmogelijkheden voor vrijwilligers	3
Er zijn duidelijke afspraken met de vrijwilligers t.a.v. zaken als taakomschrijving, onkostenvergoeding, rechten en plichten	5
Binnen de vereniging is iemand belast met vrijwilligersbeleid	2

8 verenigingen houden zich actief bezig met vrijwilligers. Bij slechts een kwart van de verenigingen is hier iemand mee belast, daarnaast houden 5 verenigingen zich bezig met het gericht werven van vrijwilligers. Bij 7 verenigingen krijgen vrijwilligers ondersteuning en begeleiding bij hun werkzaamheden, ook zijn er bij 5 verenigingen duidelijke afspraken gemaakt tussen de vereniging en vrijwilligers. Veruit het grootste deel van de verenigingen biedt de vrijwilligers een feestavond of etentje aan om hun waardering te uiten.

Tabel 9: Vrijwilligersproblemen

N=9	(aantal) zeer groot probleem	(aantal) groot probleem	(aantal) minder groot probleem	(aantal) geen probleem
Het vinden van vrijwilligers is	2	3	4	0
Het vinden van vrijwilligers die over voldoende deskundigheid en kennis beschikken is	1	0	7	1

Vijf verenigingen hebben grote problemen of zeer grote problemen met het vinden van vrijwilligers. Als ook gekeken wordt naar de deskundigheid en kennis, dan is het vinden van vrijwilligers voor een groot aantal verenigingen een minder groot probleem.

Tabel 10: Begeleiding van doelgroepen

N=1	Aantal ja	Namelijk	Aantal
De vereniging heeft problemen met het begeleiden van specifieke doelgroepen		Jeugd	1
		Allochtonen	0
		Mensen met een beperking	0
		55-plussers	0

Één vereniging heeft een probleem met het begeleiden van de doelgroep jeugd. Alle andere verenigingen hebben geen problemen met het begeleiden van specifieke doelgroepen.

Knelpunten

Tabel 11: Knelpunten vereniging

N=9	Aantal
Geen knelpunten	0
(N=9) Kader	
Er is een tekort aan trainers	2
Er is een tekort aan bestuurders	2
Er is een tekort aan vrijwilligers	4
Er is een tekort aan betaalde arbeidskrachten	0
Het kader heeft te weinig scholing	0
(N=9) Accommodatie	
Te hoge onderhoudskosten	2
Te hoge huurkosten	4
Te hoge investeringskosten	0
Capaciteitsproblemen	5
Verkeerde locatie	0
(N=9) Financieel	
Te weinig contributie inkomsten	2
Te weinig subsidie inkomsten	3
Te weinig sponsor inkomsten	2
Te weinig kantine inkomsten	3
Te weinig entree inkomsten	0
(N=9) Algemeen	
Tegenvallende sportieve prestaties	1
Te weinig inzet van verenigingsleden	3
Te weinig evenementen	0
Geringe populariteit van de sport	1

De bovenstaande verenigingen ervaren een of meerdere knelpunten. De meest genoemde knelpunten zijn capaciteitsproblemen, tekort aan vrijwilligers en te hoge huurkosten. Binnen de algemene knelpunten wordt aangegeven dat er sprake is van te weinig inzet van verenigingsleden. Het gegeven dat verenigingen aangeven een tekort aan vrijwilligers te hebben heeft ook te maken met de geringe inzet van verenigingsleden.

De gemeente

Tabel 12: Contact met gemeente

N=9	Aantal
Contactmomenten	
De vereniging heeft geen contact gehad met de gemeente	0
De vereniging heeft 1 tot 5 contactmomenten gehad	6
De vereniging heeft 5 tot 10 contactmomenten gehad	1
De vereniging heeft 10 contactmomenten gehad of meer	2
Contactonderwerp (n=9)	
Accommodatie	8
Subsidie	7
Vergunningen	3
BOS-impuls	3
Klachten	2
Evenementorganisatie	2
Algemene informatie	2
Eigen ideeën	2
Deelname aan evenementen	1
Vrijwilligersproblematiek	0
Scholing	0
Wijze van contact (n=9)	

Telefonisch	6
Persoonlijk	4
Schriftelijk	7
Anders	2

De meerderheid van de verenigingen heeft tussen de 1 en 5 contactmomenten per jaar met de gemeente. De contacten tussen vereniging en gemeente gaan vooral over de accommodatie en subsidie. Daarnaast vind er ook contact plaats met betrekking tot vergunningen en de BOS-impuls. De verenigingen hebben zowel telefonisch, persoonlijk als schriftelijk contact met de gemeente. Ook kunnen verenigingen op een andere manier contact hebben met de gemeente. In dit geval is er sprake van contact via de e-mail.

Tabel 13: Beoordeling van de gemeente

(N=9) Beoordeling	(aantal) goed	(aantal) goed noch slecht	(aantal) slecht	(aantal) geen mening
Klantvriendelijkheid	4	4	0	1
Telefonische bereikbaarheid	5	2	0	2
Wijze van klachtenafhandeling	1	5	1	2
Snelheid van klachtafhandeling	2	4	2	1
Wijze van factureren	5	3	0	1
Deskundigheid van de medewerkers	2	4	0	
Mate waarin met de wensen rekening gehouden wordt	2	2	2	3

4 verenigingen beoordelen de klantvriendelijkheid als goed, precies hetzelfde aantal verenigingen beschouwen de klantvriendelijkheid als goed noch slecht. 5 verenigingen vinden de telefonische bereikbaarheid goed. 2 verenigingen geven aan de telefonische bereikbaarheid noch goed noch slecht te vinden. Verenigingen denken verschillend over de wijze van klachtenafhandeling, het grootste gedeelte ervaart de klachtenafhandeling als goed noch slecht. Toch vinden 2 verenigingen de klachtenafhandeling slecht, hier staan ook weer 2 verenigingen tegenover die de klachtenafhandeling goed vinden.

Over de mate waarin rekening wordt gehouden met de wensen en de snelheid van de klachtenafhandeling zijn de meningen verdeeld. De snelheid van klachtenafhandeling wordt door het meeste aantal verenigingen als goed noch slecht beschouwd. Daarnaast hebben de meeste verenigingen een verschillende mening over de mate waarin met de wensen rekening wordt gehouden. 3 verenigingen hebben geen mening wat betreft de mate waarin met de wensen rekening wordt gehouden. De wijze van factureren beoordelen de meeste verenigingen als goed.

Tabel 14: Eigenschappen van de gemeente

N=9	(aantal) ja	(aantal) nee	(aantal) weet ik niet
De gemeente is betrouwbaar	4	2	3
De gemeente is klantgericht	4	1	4
De gemeente is professioneel	2	1	6
De gemeente is betrokken	4	1	4
De gemeente levert kwaliteit	2	2	5
De gemeente is sportminded	6	3	0
De gemeente is accuraat	2	1	6
De gemeente is deskundig	3	6	0
De gemeente is kostenbewust	2	3	4

6 verenigingen vinden de gemeente sportminded. 4 verenigingen zien de gemeente als betrouwbaar, 3 verenigingen weten geen antwoord en 2 verenigingen vinden de gemeente niet betrouwbaar. Klantgerichtheid en betrokkenheid beoordelen de verenigingen op dezelfde manier, waarbij slechts 1 vereniging van mening is dat de gemeente niet klantgericht en betrokken is. De eigenschap die het meeste opvalt is de deskundigheid. Een groot gedeelte van de verenigingen is van mening dat de gemeente niet deskundig is.

Tabel 15: Gewenste ondersteuning vanuit de gemeente

N= 9	Aantal
Geen	1
Accommodatie	6
Subsidies	4
Evenementen	1
Vergunningen	1
Werving vrijwilligers	1
Scholing	1
Administratie	0

Een grote meerderheid van de verenigingen wil extra ondersteuning van de gemeente. Slechts 1 vereniging heeft geen behoefte aan gerichte ondersteuning vanuit de gemeente. Vooral op het gebied van accommodatie en subsidies willen de verenigingen meer ondersteuning. Bij elk van de onderwerpen evenementen, vergunningen, werving vrijwilligers en scholing wil een vereniging ondersteuning. Meer administratieve ondersteuning vanuit de gemeente is voor geen enkele vereniging noodzakelijk.

Sportsubsidies en tarieven sportaccommodaties

Tabel 16a: Subsidieverordening

(N=8) Beoordeling	(aantal) Goed	(aantal) Goed noch slecht	(aantal) Slecht	(aantal) Geen mening
Duidelijkheid	7	1	0	0
Rechtvaardiging	3	3	2	0
Aanvraagprocedures	4	3	1	0
Administratieve verwerking	3	4	1	0
Hoogte	2	3	3	0

8 verenigingen zijn op de hoogte van de huidige subsidieregeling. 7 verenigingen geven aan de verordening duidelijk te vinden. 3 van de 8 verenigingen ziet de subsidieverordening als rechtvaardig. 3 verenigingen geven aan de hoogte van de subsidiebijdrage niet goed te vinden.

Tabel 16b: Subsidieverordening

(N=8) Beoordeling	Goed	Goed noch slecht	Slecht	Geen mening
Duidelijkheid	Badmintonvereniging O.S.A. VV Puth HV Zwart-Wit Schinnen Omni Vereniging Sports Amsterrade SV Schinnen SVO Schinnen TC Oirsbeek	Vludoc '98		
Rechtvaardiging	Badmintonvereniging O.S.A. SV Schinnen SVO Schinnen	TC Oirsbeek Vludoc '98 VV Puth	HV Zwart-Wit Schinnen Omni Vereniging Amsterrade Sports	
Aanvraagprocedures	Badmintonvereniging O.S.A. HV Zwart-Wit Schinnen SV Schinnen TC Oirsbeek	Omni Vereniging Amsterrade Sports SVO Schinnen Vludoc '98	VV Puth	
Administratieve verwerking	Badmintonvereniging O.S.A. SV Schinnen TC Oirsbeek	HV Zwart-Wit Schinnen Omni Vereniging Sports Amsterrade SVO Schinnen Vludoc '98	VV Puth	
Hoogte	Badmintonvereniging O.S.A. SV Schinnen	SVO Schinnen TC Oirsbeek Vludoc '98	HV Zwart-Wit Schinnen Omni Vereniging Amsterrade Sports VV Puth	

Tabel 17a: Tarievenstelsel

N=7	Aantal
Goed	7
Te uitgebreid	0
Onduidelijk	0
Ingewikkeld	0
Geen mening	0

7 verenigingen zijn op de hoogte van het huidige tarievenstelsel. Alle 7 de verenigingen geven aan dat zij het tarievenstelsel goed vinden. In tabel 17b is te vinden welke verenigingen het tarievenstelsel als goed beoordelen.

Tabel 17b: Tarievenstelsel

N=7	Vereniging
Goed	Badmintonvereniging O.S.A. HV Zwart-Wit Schinnen Kwan Hwarang Omni Vereniging Amstenrade Sports SV Schinnen TC Oirsbeek VV Puth
Te uitgebreid	
Onduidelijk	
Ingewikkeld	
Geen mening	

Tabel 18a: De hoogte van de tarieven

N=9	Aantal
Goed	3
Te hoog	4
Te laag	0
Geen mening	2

4 verenigingen geven aan de tarieven te hoog te vinden, 3 verenigingen beoordelen de hoogte van de bijdrage als goed. In tabel 18b is te zien welke verenigingen de tarieven goed, te hoog of geen mening hebben.

Tabel 18b: De hoogte van de tarieven

N=9	Vereniging
Goed	Kwan Hwarang Omni Vereniging Amstenrade Sports SVO Schinnen
Te hoog	Badmintonvereniging O.S.A. HV Zwart-Wit Schinnen SV Schinnen VV Puth
Te laag	
Geen mening	TC Oirsbeek Vludoc '98

Tabel 19: Beoordeling van accommodatie

N=9	(aantal)G oed	(aantal)V ol- doende	(aantal) Gemid- deld	(aantal)O nvol- doende	(aantal)Sl echt	(Aantal)G een mening
Kwantiteit accommodatie						
Aantal aanwezige kleedkamers	3	3	1	2	0	0
Aantal aanwezige douches	3	3	0	2	1	0
Aanwezigheid van spelmateriaal	3	3	0	1	0	2
Aantal beschikbare uren voor sportbeoefening	4	2	1	1	0	1
Berguimte voor sport- en spelmateriaal	2	2	1	2	2	0
Kwaliteit accommodatie						
Hygiëne van de zaal (van sporthal/gymzaal zelf)	2	1	0	2	2	2
Hygiëne van de kleedkamers	2	3	1	1	2	0
Hygiëne van de douches	2	3	0	1	3	0
Hygiëne van de toiletten	2	3	1	0	3	0
Onderhoudstoestand van de accommodatie	2	1	3	1	2	0
Serviceverlening personeel van de accommodatie	2	1	1	0	0	5
Afhandeling klachten	0	3	2	1	0	3
Openingstijden	4	3	0	0	0	2
Veiligheid van de accommodatie	3	2	0	2	0	2
Temperatuur van de accommodatie	3	2	2	0	1	1
Ventilatie in de accommodatie	3	1	2	1	1	1
Algemeen						
Toegankelijkheid van de accommodatie	5	2	1	1	0	0
Veiligheid rondom de accommodatie	4	2	2	1	0	0
Parkeergelegenheid		3	2	1	0	0
Prijs/kwaliteitsverhouding	1	3	0	2	2	1
Tijdstippen van de aan u toegewezen uren	3	2	0	0	1	2
(Telefonische) bereikbaarheid van de beheerder	3	3	0	1	0	2
Klantvriendelijkheid van de beheerder	4	2	1	0	0	2

De accommodatie is beoordeeld op 3 onderdelen, namelijk: kwantiteit, kwaliteit en algemeen. Op veel onderdelen zijn de meningen nogal verdeeld. Een reden hiervoor zou kunnen zijn dat er gebruik wordt gemaakt van verschillende accommodaties. Aantal beschikbare uren voor sportbeoefening, openingstijden, toegankelijkheid van de accommodatie en veiligheid rondom de accommodatie zijn onderdelen die door veel verenigingen positief zijn bevonden. De hygiëne van de kleedkamers en douches binnen de accommodatie zijn mogelijke punten van aandacht. Daarnaast valt op dat 5 verenigingen geen mening hebben ten aanzien van de serviceverlening van het personeel van de accommodatie.

Bijlage IV Schinnen in beeld anno 2009

1 Algemeen

1.1 Inleiding

Schinnen in beeld is een weerspiegeling van het huidige beleid en de stand van zaken op het gebied van sport en bewegen in de gemeente Schinnen.

Bevolkingsspreiding en -samenstelling

De gemeente Schinnen heeft per 1 januari 2009 13.472 inwoners (www.schinnen.nl). De gemeente wordt gevormd door de kernen Amstenrade, Doenrade, Puth, Oirsbeek, Schinnen en Sweikhuizen. De kernen verschillen aanzienlijk met betrekking tot het aantal inwoners. In onderstaande tabel wordt het aantal inwoners per kern weergegeven.

Tabel 1: Inwoners per kern

Kerkdorp/kern:	Aantal inwoners:	Percentages:
Amstenrade	2.615	19 %
Doenrade	1.146	9 %
Puth	2.054	15 %
Oirsbeek	3.918	29 %
Schinnen	2.893	22 %
Sweikhuizen	848	6 %
Totaal	13.472	100 %

Van alle inwoners is 19,9 % jonger dan 18 jaar en 41,7% ouder dan 50 (CBS, 2008). 2,8 % van de Schinnense bevolking is niet-westers allochtoon, dat wil zeggen dat tenminste één van de ouders niet in Nederland geboren is maar in Turkije, Afrika, Zuid-Amerika of Azië behalve Japan en Indonesië (CBS, 2008).

Bevolkingsprognose

Uit gegevens van het CBS blijkt dat de gemeente Schinnen de komende jaren te maken zal krijgen met een afname van de bevolkingsomvang. Deze afname zal sneller zijn dan de afname in omliggende gemeenten. Dit heeft onder andere te maken met de sterke ontgroening in deze regio. Er is sprake van een procentuele afname van het aantal jongeren in de gemeente Schinnen. Ook de leeftijdsgroep daarboven (20- 60 jaar) zal kleiner worden. De groep 60-plussers daarentegen zal juist relatief groter worden. In 2008 was bijna 42 % van de inwoners van Schinnen 50 jaar of ouder (CBS, 2008). Dit percentage ligt boven dat van Limburg en zelfs ruim boven dat van Nederland. Ook het aandeel 65-plussers ligt met bijna 18 % hoger in Schinnen dan in de rest van Limburg en Nederland. De verwachting is dat in 2025 ongeveer 27 % van de Schinnense inwoners ouder is dan 65 tegenover iets meer dan 21 % in Nederland. Omgerekend naar absolute aantallen komt het er op neer dat het aantal 65-plussers naar verwachting toeneemt van 2.395 in 2008 naar 3.343 in 2025.

In onderstaande tabel worden de bevolkingsontwikkelingen rondom de 50- en 65-plussers weergegeven.

Tabel 2: Vergrijzing in Schinnen

Regio's	Aandeel 50+ 2008 (%)	Aandeel 65+ 2008 (%)	Aandeel 65+ 2025 (%)	65+ 2008 (absoluut)	65+ 2025 (absoluut)
Schinnen (L.)	41.7	17.8	26.9	2.395	3.343
Limburg (PV)	39.9	17.2	24.6	193.190	260.838
Nederland	34.4	14.7	21.4	2.414.826	3.615.781

Bron: CBS statline 2008

1.2 Missie en visie

De missie van de gemeente Schinnen luidt:

Schinnen wil zichzelf verder ontwikkelen en profileren als groene buffer tussen twee verstedelijkte gebieden en zoekt naar nieuwe wegen om de leefbaarheid en levendigheid van de kernen te behouden; Schinnen doet dit vanuit het besef dat zij deel uitmaakt van een regio die gekenmerkt wordt door en gebaat is bij een samenhang en evenwicht tussen stedelijke dynamieke en landschappelijke kwaliteit. Schinnen streeft naar behoud van een adequaat voorzieningenniveau op economisch en sociaal gebied. Schinnen wil de mogelijkheden die er liggen op het gebied van extensieve vormen van toerisme en recreatie verder uitbouwen. Schinnen wil een uitnodigende gemeente zijn, die haar inwoners stimuleert om te participeren. (Strategische visie 2010 'Schinnen kiest koers').

In de loop van 2009 wordt de nieuwe strategische visie op Schinnen ontwikkeld, daarnaast wordt binnen Westelijke Mijnstreek ook een regionale visie ontwikkeld.

Binnen de strategische visie wordt de missie verder uitgewerkt aan de hand van drie pijlers: ruimtelijk, economisch en sociaal. Voor deze nota is de sociale pijler eruit gelicht en worden de belangrijkste speerpunten benoemd.

1.3 Sociale pijler

Doelgroepen

De vergrijzing en ontgroening van de bevolking is actueel. Ouderen en jongeren zijn daarom belangrijke doelgroepen binnen het gemeentelijk beleid. Dit betekent niet dat andere groepen geen gebruik kunnen maken van welzijnsvoorzieningen. De gemeente kiest er echter voor om beleidsintensivering vooral ten goede te laten komen van groepen die aantoonbaar meer aandacht nodig hebben.

Zorg en welzijn

Schinnen streeft naar behoud van een adequaat voorzieningenniveau binnen de verschillende kernen. Ondersteuning van verenigingsleven en vrijwilligerswerk als belangrijke pijlers voor de leefbaarheid hebben hoge prioriteit.

Ouderenbeleid

Leefbaarheid, en gezien de vergrijzing, met name leefbaarheid voor ouderen is een belangrijk punt van aandacht in de gemeente.

De gemeente wil bevorderen dat organisaties, instellingen en verenigingen een aanbod doen dat voor ouderen relevant en bereikbaar is.

Jeugdbeleid en onderwijs

Het jeugdbeleid is erop gericht om een zo groot mogelijk deel van de jeugd probleemloos volwassen te laten worden, waarbij gericht beleid wordt gevoerd op de versterking (van de kwaliteit) van de opvang voor de jeugd. Schinnen streeft naar behoud van het bestaande voorzieningenniveau op onderwijsgebied.

Verantwoordelijkheid

De gemeente wil in de toekomst een beleid gaan voeren waarbij de burgers gestimuleerd worden om meer verantwoordelijkheid te dragen waar het gaat om het instandhouden en versterken van sociale samenhang.

1.4 Coalitieprogramma

In het coalitieprogramma 2008-2010 'Samen sterk door individuele kracht' is de visie van de coalitie als volgt uitgewerkt:

De gemeente Schinnen wil de natuurlijke buffer vormen tussen de stedelijke agglomeraties en zal deze functie zo mogelijk vervullen als zelfstandige gemeente; samenwerken met omliggende en gelijkgestemde gemeenten zal, mede in relatie tot op Schinnen afkomend beleid, nader moeten worden onderzocht. In ieder geval is de gemeente Schinnen een leefbare gemeente die mensen aan haar bindt. Kinderen en jonge adolescenten kunnen er onbezorgd opgroeien met respect voor mens en natuur. Inwoners wonen en recreëren er tussen hun werkzaamheden en genieten van natuur, cultuur en een gezond verenigingsleven. Mensen van buiten de gemeente Schinnen kennen de gemeente als landelijke, aantrekkelijke en schitterende gemeente en bezoeken de gemeente om er te recreëren en te ontspannen. Behalve kleinschalige bedrijvigheid, historisch gebonden bedrijvigheid of landelijke of extensief-recreatieve bedrijvigheid hebben er geen grootschalige economische activiteiten plaats.

In het coalitieprogramma krijgen de sociale samenhang en de leefbaarheid extra aandacht. Beiden dienen bij te dragen aan een omgeving waar mensen prettig kunnen wonen en recreëren. Voor deze nota is met name de programmaliijn Cultuur & Sport van belang.

Cultuur & Sport

Cultuur

Voor de coalitie heeft cultuur de smeeroliefunctie in de maatschappij. Dit betekent voor de komende periode:

- Het culturele erfgoed (fanfares, harmonieën, verenigingen, schutterijen) dient behouden te blijven. De huidige subsidiesystematiek wordt gehandhaafd.
- Vrijwilligerswerk wordt door de coalitie gewaardeerd en ondersteund door deskundigheidsbevordering. Gemeentelijke dienstverlening is gericht op laagdrempelig contact met vrijwilligers van verenigingen.
- Gemeenschapsaccommodaties worden in iedere woonkern beschikbaar gesteld voor verenigingsactiviteiten.

Sport

Investeren in sport is investeren in maatschappelijke cohesie, in gezondheidszorg en in het algemeen welbevinden van mensen. Evenals cultuur is het belang van sport voor de gemeenschap groot. Dit betekent voor de komende periode:

- De gemeente draagt zorg voor voldoende binnen- en buitensportaccommodaties.
- De gemeente bevordert de actieve deelname aan sportactiviteiten voor alle leeftijden door de drempels voor deelname laag te houden.
- Sportprojecten, zoals "Sjënne bewaeg" en projecten in het kader van de Breedtesportimpuls en BOS dienen voortgezet te worden.
- Sportactiviteiten voor jeugd en ouderen worden in het bijzonder gestimuleerd.

Accommodaties

De coalitie is van mening dat de gemeente de voorzieningen die benodigd zijn voor culturele, sociale en sportieve activiteiten op een adequaat niveau dient te brengen en te houden. Dit betekent voor de komende raadsperiode:

- Goede accommodaties zijn beschikbaar voor de vele verenigingen die binnen onze gemeente actief zijn. Multifunctioneel gebruik van de beschikbare gemeentelijke ruimten tegen betaalbare prijzen is daarbij het uitgangspunt.
- De coalitie maakt zich sterk voor een intensiever gebruik van gemeentelijke accommodaties door medegebruik door buurtbewoners, scholen of wijkorganisaties.
- Het beheer van gemeentelijke accommodaties krijgt nadrukkelijk aandacht. Ongewenste neveneffecten veroorzaakt door de vergunningsverlening (bijvoorbeeld in het kader van de drank- en horecawet) worden ter discussie gesteld.
- De accommodatieproblematiek van SVO heeft de nadrukkelijke aandacht van deze coalitie. Wanneer de financiële mogelijkheden het toelaten zal de coalitie binnen deze periode tot een oplossing komen voor de genoemde problematiek.
- Gemeentelijke accommodaties en voorzieningen dienen toegankelijk te zijn voor iedereen, ook voor gehandicapten.

1.5 Praktische uitwerking

Binnen het coalitieprogramma van de gemeente Schinnen kunnen tien programmalijnen worden onderscheiden. In het onderstaande schema is bij elke programmalijn aangegeven of deze programmalijn een link met sport en bewegen bevat. Sport en bewegen zelf valt onder de programmalijn Cultuur en Sport.

Tabel 3: Sport en bewegen in het coalitieprogramma

1. Openbare orde en veiligheid	-Criminaliteitspreventie (recreatiemogelijkheden voor de jeugd) -Vergroting van de sociale betrokkenheid
2. Verkeer en openbare ruimte	-Verkeersveiligheid -Onderhoud trottoirs, wegen en fietspaden -Toegankelijkheid voor rolstoelgebruikers en kinderwagens -Een veilige en goed onderhouden openbare ruimte (Speelgelegenheden, plantsoenen en banken)
3. Economie, recreatie en toerisme	-Fiets- en wandelroutes, picknickplaatsen en ruiterspaden worden gerealiseerd en onderhouden
4. Onderwijs	-Naschoolse opvang -De (brede) school -Sport en bewegen
5. Cultuur en Sport	-Subsidiesystematiek -Vrijwilligers -Accommodatiebeleid -Bevorderen van deelname aan sportactiviteiten door laagdrempelig aanbod -Voortzetten van sportprojecten, zoals "Sjènne bewaeg", de Breedtesportimpuls en BOS -Sportstimuleringsactiviteiten m.n. voor jeugd en ouderen
6. Welzijn	-Stimuleren van activiteiten / initiatieven voor of door jongeren -(Speel)ontmoetingsruimte -Sociaal- culturele activiteiten voor ouderen -Het welzijnsaanbod in wijksteunpunten
7. Werk en inkomen	-Bevorderen van participatie door vrijwilligerswerk te stimuleren.
8. Zorg	-Preventie en informatie (jeugdbeleid, ouderenbeleid, het voorkomen van hart- en vaatziekten en overgewicht zijn hierbij speerpunten) -Samenwerking op lokaal en regionaal niveau met gemeenten, zorgpartijen en woningcorporaties
9. Milieu	X
10. Ruimte en wonen	Grootschalige recreatieve ontwikkeling in het buitengebied wordt niet ondersteund

2 Het huidige gemeentelijk sportbeleid vanuit een integrale invalshoek

2.1 Inleiding

In het coalitieprogramma (2008-2010) heeft gemeente Schinnen expliciet sport als aandachtspunt meegenomen. In paragraaf 1.4 wordt deze programmalijn nader beschreven. Daarnaast is in Schinnen de sport- en beweegnota 2005-2009 van kracht.

Sport en bewegen is verbonden met verschillende andere beleidsterreinen. Door de inzet van sport en bewegen wordt geprobeerd verschillende maatschappelijke doelen te bereiken. De gemeente Schinnen ziet in sport bijvoorbeeld een manier om de gezondheid te verbeteren en de samenhang en binding binnen de maatschappij te vergroten. In de gemeente Schinnen kunnen verbanden worden gelegd met onder andere het beleid rondom onderwijs, het gezondheidsbeleid, ouderenbeleid en jeugdbeleid (Zie paragraaf 2.2 tot en met 2.6).

2.2 Onderwijs

Onderwijs stelt mensen in staat vorm te geven aan hun eigen toekomst. De gemeente Schinnen hecht dan ook veel waarde aan goed onderwijs voor jong en oud. Sleutelwoorden in het onderwijs daarbij zijn aspiratie, betrokkenheid, open communicatie, samenwerking en denken in samenhangen.

Peuterspeelzalen, kinderdagverblijven en naschoolse opvang zijn (basis)voorzieningen die de potentie hebben om kansen van kinderen te vergroten, m.n. ook op het gebied van sport en bewegen. (Brede) scholen worden gezien als "kloppend hart" van het dorp en de gemeente is er voorstander van om waar mogelijk schoolgebouwen zodanig in te richten dat activiteiten en instellingen op het gebied van onderwijs, kinderopvang, naschoolse opvang, jeugdzorg, maatschappelijk werk, sport, cultuur, bibliotheekwerk, etc. bij elkaar gebracht worden. Sport en bewegen in (of aansluitend aan) het onderwijs worden zoveel mogelijk gestimuleerd (Coalitieprogramma 2008).

Brede school

Met de brede school wordt de tijd die kinderen in schoolse omgeving doorbrengen verlengd zodat de voorschoolse- en welzijnsactiviteiten deel gaan uitmaken van het programma door school. Het voordeel van het integreren van de diverse voorzieningen in en om de school is dat kinderen een groot deel van de dag in een rustige, gestructureerde omgeving doorbrengen waar zij kennis en ervaringen opdoen die hun ontwikkelingskansen vergroten.

Het concept brede school wordt vormgegeven door scholen en andere betrokken partners te laten samenwerken in een kern. Gekozen kan worden om een brede school in één multifunctioneel gebouw te huisvesten of vormen van samenwerking te zoeken met instellingen in de naaste omgeving. Daarnaast kunnen ook andere maatschappelijke doelen worden nagestreefd zoals sociale activering en versterking van de sociale cohesie in de kern. Bovenstaande geeft aan dat er geen eenduidig model is voor iedere school en kern. Maatwerk, aanbod van voorzieningen en natuurlijk de behoefte van de kinderen en hun ouders/verzorgers zijn maatgevend voor de ontwikkeling op lokaal niveau. Kinderen worden binnen het brede schoolconcept nadrukkelijk in verband gebracht met meer vormen van opvang en scholing zoals sport, creatieve en culturele vorming. De ouders biedt het de mogelijkheid tot een betere dagindeling, door voor- en naschoolse opvang.

In het kader van de bevordering van de doorgaande ontwikkelingslijn en dagarrangementen voor kinderen, waarbij het kind centraal staat, wordt nader vormgegeven aan buitenschoolse opvang middels huisvestingscontracten en inhoudelijke samenwerking. Sport en cultuur worden hierin nadrukkelijk meegenomen (Samenleven, Samenleren! De lokale educatieve agenda voor de Gemeente Schinnen 2008-2011).

In de gemeente Schinnen liggen vijf basisscholen: "Sint Dionysius" te Schinnen, "De Sprong" te Oirsbeek, "Petrus Canisius" te Puth, "De Verrekijker" te Amstenrade en "Sint Jozef" te Doenrade. Op dit moment kunnen twee scholen gekwalificeerd worden als "brede school": St. Dionysius en De Sprong. In totaal gaan 1.268 leerlingen naar het basisonderwijs in gemeente Schinnen (schooljaar 2007/2008, gegevens CBS Statline).

LEA

Als het gaat om het brede veld van educatie, dan zijn daar in Schinnen de volgende partijen bij betrokken: de basisscholen, de kinderdagverblijven, de peuterspeelzalen, de schoolbesturen, Biblionova en de gemeente zelf. Al deze partijen hebben eendrachtig de handen in elkaar geslagen. Samen hebben ze eind 2008 de Lokale Educatie Agenda 2008-2011 ondertekend. Deze educatieve agenda legt de doelen en ambities van de Schinnense partijen vast. Het gaat om kinderen en jeugd van 0 t/m 23 jaar. De doelen zijn:

- bevordering van integratie en voorkomen van segregatie;
- aanleren sociale competenties, onder meer via naschoolse programma's (niet alleen sport en cultuur), om volwaardig te kunnen meedoen aan onze maatschappij;
- sociale vorming zoals burgerschapsvorming, aanleren van eigen verantwoordelijkheid voor bijdrage aan de samenleving, sociale binding en actief burgerschap;
- op preventie gerichte opvoedingsondersteuning van ouders en kinderen bij opgroei- en opvoedproblemen. Ouders zijn als eerste verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kinderen.

Om deze doelen te realiseren, hebben de betrokken partijen afspraken gemaakt rond de volgende thema's:

- Doorgaande ontwikkelingslijn van peuterspeelzaal naar basisonderwijs.
- Eigentijds en uitdagend onderwijs.
- Kwaliteitszorg.
- Interne onderwijszorg voor zoveel mogelijk leerlingen
- Externe onderwijszorg.
- Voor- en Vroegschoolse educatie
- Schakelklassen /opvangklassen
- Voorkomen van voortijdig schoolverlaten en handhaven van de leerplicht.
- Het ontwikkelen van brede scholen en/of samenwerkingsverbanden.
- Veiligheid in en rond de school

Met betrekking tot sport en bewegen zijn 2 concrete doelstellingen opgenomen:

- Sport en bewegen wordt gestimuleerd via de buitenschoolse opvang en via de basisscholen
- Scholen participeren in het BOS-project en maken deel uit van het brede relatienetwerk buurt, onderwijs en sport.

(Samenleven, Samenleren! De lokale educatieve agenda voor de Gemeente Schinnen 2008-2011).

In het kader van het BOS-project Sjenne Bewaeg! is een samenwerkingsovereenkomst getekend door de gemeente Schinnen en de basisscholen waarin beide partijen een inspanningsverplichting aangaan ten aanzien van het BOS-project.

2.3 Gezondheidsbeleid

Gezondheidssituatie in Schinnen

De regio Zuid-Limburg heeft een relatief slechtere gezondheid dan de rest van Nederland (Uitvoeringsprogramma Samen Gezond! in Schinnen, 2008). Dit valt onder andere te zien aan het hogere sterftecijfer, veroorzaakt door hart- en vaatziekten en ook longziekten. Daarnaast is het hogere percentage mensen dat een chronische ziekte heeft, hier een indicator voor. Meer dan 46 % van de volwassenen in Zuid-Limburg is te zwaar, 13 % van deze mensen heeft ernstig overgewicht ofwel obesitas (CBS, ggd-regio periodegemiddelde 2004/2007). Ook bij de jeugd vormt overgewicht een probleem. Bij de Schinnense jeugd van 9-11 jaar heeft 10 % van de jongens en 17 % van de meisjes (extreem) overgewicht (cijfers 2005, Uitvoeringsprogramma 2008 Samen Gezond! In Schinnen).

De jeugd (9-12 jr) uit Schinnen beweegt te weinig (BOS-kompas 2007). In 2007 voldoet slechts 21 % van de 9-12 jarige kinderen aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen³. Ongeveer 38 % voldoet aan de fitnorm⁴. 45 % van de kinderen voldoet aan of wel de beweegnorm ofwel de fitnorm.

Voor de iets oudere jeugd (12-19 jarigen) liggen de percentages iets hoger: 39 % voldoet aan de beweegnorm, ongeveer 50 % voldoet aan de fitnorm, bijna 60 % voldoet aan ofwel de beweegnorm ofwel de fitnorm.

In de nulmeting van het BOS-kompas (najaar 2007) is gekeken naar het alcoholgebruik onder jongeren in Schinnen. Dit is ook een van de speerpunten van het gezondheidsbeleid. In de leeftijdsgroep van 9 tot 12 jaar heeft meer dan 40 % van de jongens en bijna 20 % van de meisjes wel eens alcohol gedronken. 11 % van de jongens heeft recent nog alcohol gedronken, bij de meisjes is dat 3 %. Een ander speerpunt is overgewicht en daarmee een gezonde leefstijl. Voeding maakt een belangrijk onderdeel uit van deze gezonde leefstijl, eveneens een punt dat is terug te vinden in het BOS-kompas. Bijna 10 % van de kinderen ontbijt slechts 4 keer in de week of nog minder. 7 % eet niet elke week fruit. Circa 55 % eet niet dagelijks fruit en groente. Niet verrassend is dan ook dat slechts 13% voldoet aan de Richtlijn Gezonde Voeding⁵.

Verder is in de nulmeting gekeken naar sportdeelname in Schinnen, lidmaatschap van verenigingen en andere vrijetijdsbestedingen. Bijna 72 % van de kinderen tussen 9 en 12 jaar kijkt dagelijks naar de televisie, ongeveer een kwart van de kinderen computert elke dag. Sporten op school als extra activiteit wordt weinig gedaan (4 %), 66 % geeft echter aan dit wel leuk te vinden. Veel kinderen (ongeveer 4 op de 5) zijn lid van een sportvereniging.

Speerpunten regionaal en gemeentelijk gezondheidsbeleid

Samen met andere gemeenten in Zuid-Limburg heeft Schinnen regionale prioriteiten vastgesteld op het gebied van gezondheid. De volgende aandachtsgebieden zijn benoemd: roken, overgewicht, schadelijk alcoholgebruik, depressie en diabetes (Samen gezond, Regionale prioriteiten volksgezondheidsbeleid, Zuid-Limburg, 2008–2011). De volgende zaken speelden onder andere een rol hierbij: een groter gezondheidsprobleem, maatschappelijke gevolgen, interventie via bijvoorbeeld gezond gedrag is mogelijk. Deze aandachtspunten zijn gebaseerd op de preventienota van het Ministerie, 'Kiezen voor gezond leven'. Samen met de GGD heeft de gemeente Schinnen vervolgens het lokale beleid bepaald.

Het doel van het lokale volksgezondheidsbeleid kan samengevat worden in het bekende gezegde 'voorkomen is beter dan genezen'. Met het beleid wil de gemeente de gezondheidssituatie voor de hele populatie bevorderen in plaats van alleen de situatie van één individu. Gestelde doelen zijn: een toename van de levensverwachting, toename aantal gezonde levensjaren en het verkleinen van de verschillen in gezondheid tussen inwoners.

³ Nederlandse Norm Gezond Bewegen: Vijf of meer dagen in zomer en winter tenminste 60 minuten per dag lichaamsbeweging zoals bijvoorbeeld wandelen of fietsen, tuinieren, sporten, buitenspelen of beweging op school of op het werk. Het gaat om alle lichaamsbeweging die tenminste even inspannend is als stevig doorlopen of fietsen.

⁴ Fitnorm: Drie of meer keer per week in zomer en winter inspannende lichaamsbeweging in de vrije tijd die tenminste 20 minuten per keer duurt. Inspannende lichaamsbeweging is lichaamsbeweging waarvan je merkbaar sneller gaat ademen en die lang genoeg duren om bezweet te raken.

⁵ Richtlijn Gezonde Voeding: Ontbijt op 5 of meer dagen in de week **en** elke dag 2 of meer porties fruit (of 1 portie plus vruchtensap) **en** elke dag groente

De volgende ambities worden nagestreefd:

- Een daling van het aantal rokers. Jeugd is de belangrijkste doelgroep binnen deze ambitie.
- Een daling van het percentage jeugd met overgewicht en daarnaast voorkomen dat het aantal volwassenen met overgewicht toeneemt. Vooral aan de jeugd wordt veel aandacht besteed. Door ze nu een gezonde leefstijl aan te leren, levert dit op latere leeftijd veel voordeel op. In het kader van deze ambitie heeft het ministerie van VWS afspraken gemaakt met verschillende partijen over het stimuleren van gezonde voeding en ook beweging. De gemeente Schinnen heeft ingetekend voor deelname aan de pilot georganiseerd door het Nationaal Instituut voor Gezondheidsbevordering en Ziekte-preventie (NIGZ). In deze pilot wordt gefocust op het thema "overgewicht". Vanuit meerdere disciplines, gezondheidszorg, onderwijs, sport, ruimtelijke ordening, verkeer en vervoer en arbo, zal worden geprobeerd te komen tot een geïntegreerde aanpak van het thema "overgewicht" in de gemeente Schinnen. Deze pilot moet de aanzet zijn tot een integrale aanpak van het totale gezondheidsbeleid en wellicht ook andere beleidsterreinen (Uitvoeringsprogramma 2008, Samen Gezond! In Schinnen, GGD ZL).
- Zowel onder jongeren als onder volwassenen het gebruik van alcohol terugdringen. Ook bij deze doelstelling krijgt de jeugd extra aandacht.
- Meer mensen met een depressie hulp bieden via effectieve interventies.
- Het percentage mensen met diabetes mag tussen 2005 en 2025 met maximaal 15% stijgen. Ook mag maar maximaal 35% van de diabetici complicaties hebben.

Binnen de regio Zuid-Limburg wordt samengewerkt aan het behalen van deze ambities via voorlichting en diverse activiteiten. Ook via ander beleid, waaronder sport, zal gewerkt dienen te worden aan deze ambities. Zo kan een beter resultaat worden verkregen.

Bij de uitvoering van het gezondheidsbeleid wordt verder ingegaan op de eerder benoemde aandachtsgebieden (Uitvoeringsprogramma 2008 Samen Gezond). Hierbij wordt samengewerkt met Partners in Welzijn, Huis voor de Sport Limburg, scholen, particuliere initiatieven en anderen. Sport- en beweegactiviteiten die een bijdrage kunnen leveren aan het behalen van de door de GGD opgestelde doelen zijn bijvoorbeeld het BOS-project en de sport- en beweegweek.

2.4 Wet Maatschappelijke Ondersteuning

De gemeente Schinnen wil participatie in de samenleving bevorderen en de zelfredzaamheid van inwoners stimuleren. In onderstaand schema is aangegeven welke rol sport speelt of gaat spelen bij elk prestatieveld (Beleidskader 2007 - WMO - Gemeente Schinnen).

Prestatieveld 1: Leefbaarheid en sociale samenhang.

- Goede, toegankelijke, veilige sportaccommodaties; ook goede (goed onderhouden) en voldoende mogelijkheden voor sportieve recreatie in de openbare ruimte.
- Multifunctioneel gebruik van de aanwezige voorzieningen.
- De voorzieningen in de wijk moeten optimaal aansluiten bij de wensen en behoeften van de bewoners.
- Intensieve samenwerking tussen de gemeente, het onderwijs, de lokale sportaanbieders en de buurt.
- Vervoersregeling voor sporters met een beperking.
- Kwetsbare doelgroepen vinden aansluiting bij bestaande sportaanbieders.

Prestatieveld 2: Preventieve ondersteuning jeugd.

- Sjenne Bewaeg! voor de doelgroep 4-12 jaar (inclusief leerlingen van het speciaal onderwijs).
- Binnen dit prestatieveld valt ook de Schinnense jeugd die vanwege hun visuele, auditieve, psychiatrische, lichamelijke en/of verstandelijke beperking een regionale speciale school moeten bezoeken.
- Extra aandacht voor kwetsbare jeugd.
- Via maatschappelijke stages worden leerlingen van het voortgezet onderwijs ingezet bij sport- en beweegactiviteiten.
- Sportverenigingen en sportaccommodaties dienen als vindplaats voor vroegsignalering en dragen hierdoor bij aan preventieve ondersteuning van jongeren en hun ouders.
- Stimuleringsmaatregel jeugd.

Prestatieveld 3: Informatie, advies en cliëntenondersteuning.

- Goede informatievoorziening over sport- en recreatiemogelijkheden, ook voor mensen met een beperking.
- Structureel overleg met sportaanbieders.

Prestatieveld 4: Mantelzorg en vrijwilligers.

- Gerichte verenigingsondersteuning; ook voor de opvang van mensen met een beperking.
- Het ledenkader van verenigingen ondersteunen door deskundigheidsbevordering en kadertrainingen.
- Nieuwe vrijwilligers worden geworven onder jeugd, ouderen en uitkeringsgerechtigden.
- Vrijwilligers in de sport worden gewaardeerd.

Prestatieveld 5: Bevorderen deelname maatschappelijk verkeer en het zelfstandig functioneren.

- Sportvoorzieningen zijn toegankelijk voor iedereen.
- Er wordt onderzoek gedaan naar vraag en aanbod op het gebied van sport voor kwetsbare groepen.
- Mensen met een beperking en met een GGZ-achtergrond worden gestimuleerd om te gaan en te blijven bewegen en worden hierbij ondersteund (informatie, financieel, vervoer).
- Kwetsbare doelgroepen vinden aansluiting bij bestaande sportaanbieders.

Prestatieveld 6: Verlenen individuele voorzieningen.

- Een sportrolstoel of vergelijkbaar middel wordt verstrekt als persoonsgebonden budget, als zonder de sportrolstoel sportbeoefening niet mogelijk is of zal zijn.

2.5 Jeugdbeleid

De gemeente Schinnen voert al jaren een actief jeugdbeleid, met aandacht voor de verschillende aspecten van het jeugdbeleid. Het belang van en de samenhang in jeugdbeleid wordt in Schinnen (binnen de sociale infrastructuur, de politiek en de gemeenschap) breed onderschreven. Jeugdbeleid staat niet op zich. Jeugdbeleid bestaat uit vele deelgebieden en is verbonden met verscheidende andere beleidsterreinen: onderwijs, speelruimtebeleid, jeugd- en jongerenwerk, (jeugd)gezondheidszorg, sport, cultuur, integrale veiligheid, etc.

In relatie tot sport is met name Algemeen Jeugdbeleid interessant (Overzichtsnota Integraal Jeugdbeleid Gemeente Schinnen, 2004-2006), dit bevat de volgende onderdelen:

- Kinderopvang
In de gemeente Schinnen worden drie vormen van kinderopvang geboden: dagopvang, buitenschoolse opvang en gastouderopvang.
- Peuterspeelzaalwerk
Peuterspeelzaalwerk is sterk in beweging. Peuterspeelzaalwerk biedt opvang, om jonge kinderen van 2 – 4 jaar in de ontwikkeling te stimuleren en in een vroegtijdig stadium van de ontwikkeling voorkomen en/of signaleren van dreigende achterstand in taal, emotionele of algehele ontwikkeling. Professionalisering van en samenwerking door het peuterspeelzaalwerk is als speerpunt in het beleid genoemd. 5 Peuterspeelzalen uit Schinnen doen mee aan de VVE-pilot (voor- en vroegschoolse educatie) die in 2009 in 19 Limburgse gemeenten is gestart.
- Speelvoorzieningen: speelgelegenheden en –tuinen
Zoals verwoord in de gelijknamige notities worden in het kader van het actief jeugdbeleid diverse voorzieningen (zoals skatebaan, speeltoestellen, ontmoetingsplekken, trapveldjes) gecreëerd en in stand gehouden voor de jeugdige inwoners in de zes kerkdorpen in de gemeente. De jeugd dient gelegenheid en ruimte geboden te worden om te spelen. Gestreefd wordt naar een in verhouding staand, kwalitatief goed, veilig en voor de jeugd interessant voorzieningenniveau.

- Jeugd- en jongerenwerk / verenigingen
Het jeugd- en jongerenwerk in verenigingsverband heeft als belangrijke algemeen toegankelijke activiteit een hoge prioriteit. Deze prioriteit wordt o.a. tot uitdrukking gebracht door de gemeentelijke “Stimuleringsmaatregel jeugd” (zie beleidsregels behorend tot de nieuwe subsidieverordening Welzijn 2004). In de verordening wordt ook de inzet van de jongerenwerker omschreven. Diens inzet moet aanvullend zijn op alle activiteiten die nu door verenigingen worden uitgevoerd en ontwikkeld. De jongerenwerker levert een bijdrage aan het voorkomen c.q. verminderen van (dreigende) situaties van overlast en aan de leefbaarheid en veiligheid in de wijken aan het creëren van een (woon)omgeving die jongeren mogelijkheden bieden tot een zinvolle vrijetijdsinvulling. Integraliteit is o.a. te zien in het feit dat in 2004 speciale aandacht besteed wordt aan ondersteuning van (jeugd)verenigingen, projecten “jeugd en sport” (breedtesport) deelname JIT (Jeugd Interventie Team), JPP (Jeugd Preventie Programma), werkgroepen etc; de jongerenwerker vervult een intermediaire functie.
- Jeugdgezondheidszorg
De doelstelling van de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) is: efficiënte en effectieve uitvoering van de preventieve zorg voor alle kinderen van 0-19 jaar door de Thuiszorg Westelijke Mijnstreek (consultatiebureau) en de GGD Westelijke Mijnstreek. Het gaat om bevorderen en beveiligen van gezondheid, groei en ontwikkeling en voorkomen van ziekte(n) bij jeugdigen. De Thuiszorg en de GGD voeren de JGZ in samenwerking uit met als doel: aansluitende, integrale jeugdgezondheidszorg.
- (Project)Opvoedingsondersteuning
Bureau Jeugdzorg biedt (vanuit het GOA/VVE-beleid (Gemeentelijk Onderwijs Achterstanden/ Voor- en Vroegschoolse Educatie beleid) opvoedingsondersteuning in de peuterspeelzalen van de gemeente. Deze ondersteuning staat niet op zich; Bureau Jeugdzorg werkt hierin samen met de Thuiszorg Westelijke Mijnstreek (consultatiebureau) en de peuterspeelzalen in (de genoemde) zorgteams.
- Sport
Vanuit een integrale benadering wordt sport ingezet als middel voor oplossingen voor maatschappelijke “problemen” en versterking van de algemene lokale sociale infrastructuur. Er worden lokale dwarsverbanden gelegd tussen diverse sportaanbieders en andere aan de sport gerelateerde sectoren, zoals het onderwijs, de recreatie, het welzijnswerk en de gezondheidszorg. De Breedtesport wordt vormgegeven door de sportconsulent. Aan de hand van het projectplan “Sjenne bewaeg!” worden concrete projecten vormgegeven op het gebied van Jeugd en Sport (zoals sportkennismakingslessen). Breedtesport kan ook een belangrijke bijdrage leveren aan de ontwikkeling van de brede school en risicjongeren. Jongeren die slecht aansluiting vinden bij reguliere sportverenigingen worden door middel van een van de projecten gestimuleerd in deze.
- Cultuur
Inspanningen van de gemeente zullen zich in dit kader in brede zin richten op het verhogen van de participatie van inwoners van Schinnen aan kunst- en cultuuruitingen. Op het terrein van cultuur zal structuur worden aangebracht in de relatie verenigingen en basisschooljeugd (bijvoorbeeld introductielessen in muziek of dans). Schinnense culturele verenigingen dienen een grote inbreng te hebben in de culturele vorming van de jeugd. Culturele verenigingen die projecten voor en door en met name in samenwerking met de basisscholen organiseren kunnen een financiële ondersteuning door de gemeente tegemoet kunnen zien.
- Onderwijs
Op het gebied van onderwijs speelt de gemeente als lokale overheid een belangrijke rol. De gemeente richt zich onder meer op de huisvesting, op kinderen met (onderwijs)achterstanden, schoolbegeleiding, schoollogopedie, zwemonderwijs etc. Verder zorgt de gemeente voor een netwerk van zorg en diensten in de omgeving van het onderwijs, zoals o.a. kinderopvang jeugdigen, leerlingenvervoer en het voorkomen en bestrijden van schooluitval (Zie paragraaf 2.2).

2.6 Ouderenbeleid

Niet alle facetten van integraal lokaal ouderenbeleid moeten even sterke prioriteit krijgen, de lokale overheid kiest voor speerpunten. Bovendien, burgers hebben een eigen verantwoordelijkheid en zullen dienovereenkomstig dienen te handelen. Alleen waar burgers in hun functioneren belemmerd worden, waar hun welzijn in het gedrang is, waar drempels voor deelname aan de samenleving worden opgeworpen, alleen daar zal de lokale overheid actief beleid voeren en of anderen aanzetten dit te doen (Oud worden in Schinnen, kadernota integraal ouderenbeleid 2003 – 2006). In 2009 wordt een nieuwe nota ouderenbeleid opgesteld.

De gemeente Schinnen zal zich de komende jaren met partners vooral willen inzetten voor het, in samenhang, voeren van een actief beleid op de volgende terreinen:

- Huisvesting en woningaanpassing voor ouderen en anderen die in een kwetsbare positie op de woningmarkt verkeren;
- Actieve bemiddeling bij het instandhouden van vervoersvoorzieningen voor ouderen en anderen wier mobiliteit zo afneemt dat zij, meer dan verantwoord, op vervoer door anderen zijn aangewezen of in een isolement terecht komen;
- Informatieverstrekking aan en adviseren en bemiddeling van burgers op de terreinen van zorg, welzijn en wonen, waarmee zij hun weg naar de gewenste voorziening gerichter en sneller kunnen vinden; de gemeente wil in het lokale loket de koppeling leggen met de indicatiestelling en zorgtoewijzing voor de zorg voor ouderen, gehandicapten en mensen met een psychische aandoening;
- Actieve rol in het ontwikkelen en doen aanbieden van aanvullende en op elkaar afgestemde zorg aan bewoners; de gemeente Schinnen wil een rol vervullen voor die burgers die zijn aangewezen op zorg, maar deze vanwege wachtlijsten tijdelijk niet kunnen ontvangen;
- Het aanbieden van een eigentijds pakket van voorliggende, flankerende en welzijnsvoorzieningen, waarin burgers zelf niet of maar ten dele kunnen voorzien;
- Wegnemen van barrières voor ouderen om gebruik te maken van de mogelijkheden van bijzondere bijstand; te denken is aan een systeem van inkomensafhankelijke bijdragen aan de kosten van lokale zorgvoorzieningen;
- Bevorderen dat ouderen, als lid of als vrijwilliger, blijven deelnemen aan verenigingsverbanden, zoals door het voeren van een actief vrijwilligersbeleid en de stimuleringspremie voor senioren;
- Bevorderen dat knelpunten, die mantelzorgers ervaren in de zorg die zij verlenen aan degenen die hen dierbaar zijn, zichtbaar worden en door goede ondersteuning door professionals en vrijwilligers worden weggenomen of verminderd.

Vanuit een integrale aanpak zijn de verschillende facetten van het integrale beleid onderscheiden en afzonderlijk uitgewerkt. Met betrekking tot sport en bewegen is dit als volgt uitgewerkt:

Het huidige aanbod aan GALM / SCALA / MBvO-activiteiten (Groninger Actief Leven Model / GALM-sportstimuleringsstrategie voor mensen met een chronische aandoening en/of lichamelijke handicap / Meer Bewegen voor Ouderen) voor vooral de wat oudere burgers is laagdrempelig en wordt op dit moment in alle kernen aangeboden. Elk van de activiteiten heeft een eigen docent die de lessen op freelance-basis geeft. De bewegingsactiviteiten hebben een duidelijk gezondheidseffect en voorkomen of stellen uit dat ouderen ziek worden. Inzet voor de komende planperiode is dat deze bewegingsactiviteiten worden voortgezet en dat de aanbiedende organisaties streven naar continuïteit.

De gemeente prikkelt met de *breedtesportimpuls* onder meer de reguliere sportverenigingen om hun activiteiten voor een zo breed mogelijke doelgroep open te stellen. Daardoor zullen – vooral jongere - ouderen kunnen (blijven) deelnemen aan die tak van sport die hen het meest zal liggen. Waar nodig zal de gemeente de verenigingen stimuleren van deze impuls gebruik te maken (bv. uitvoeren GALM-project).

3 Sportstimulering

In de komende drie hoofdstukken komen sportstimulering, het sportaanbod en de sportvoorzieningen aan bod. Tabel 4 geeft weer welke budgetten de gemeente begroot heeft voor elk van deze punten.

Het grootste deel van het Schinnense budget wordt uitgegeven aan buitensportaccommodaties. Meer dan de helft wordt hieraan besteed. Ongeveer 40 % van de begroting op sportgebied is gereserveerd voor de binnensportaccommodaties. 8% gaat naar sportstimulering.

Tabel 4: Begroting voor 2009 t/m 2012

Omschrijving	2009	%	2010	%	2011	%	2012	%
Buitensportaccommodaties	457.906	54	451.878	53	442.461	53	435.404	54
Binnensportaccommodaties	325.416	38	322.573	38	320.972	38	318.656	39
Subsidie sportverenigingen	45.419	5	45.419	5	45.419	5	45.419	6
Sportstimulering:BOS-project	0	0	0	0	0	0	0	0
Sportstimulering overig	29.026	3	29.026	4	29.026	4	5.662	1

Bron: Gemeente Schinnen, Exploitatieoverzicht, 2009.

3.1 Evenementen

De gemeente Schinnen organiseert incidenteel sportprojecten, deze hebben echter geen structureel karakter. De Sport- en beweegweek die plaatsvindt van 26 tot en met 30 oktober 2009 is hier een voorbeeld van.

Jaarlijks vindt in gemeente Schinnen de Peter Rusmanloop plaats. Deze hardloopwedstrijd is vernoemd naar de in 1985 overleden Oirsbeekse hardloper Peter Rusman. De start en finish zijn in het centrum van het kerkdorp Oirsbeek nabij de markt en het historische pand de "Schepenbank". Alle zes de kerkdorpen van deze prachtige gemeente zijn in het licht heuvelachtige parcours opgenomen. De route gaat voornamelijk over verharde wegen met een afstand van ongeveer 10 Engelse mijlen. De deelnemers komen uit geheel Nederland maar ook uit Duitsland en België. Voor de jeugdige wedstrijdlopers zijn er routes uitgezet van 800 en 1600 meter en vanaf 13 jaar 5,5 km.

In Schinnen vinden tevens internationale toernooien plaats op handbal – en voetbalgebied.

3.2 Activiteiten voor jeugd

Sjènne beweeg!

De gemeente Schinnen heeft voor de periode 2008 t/m 2011 rijkssubsidie toegewezen gekregen in het kader van de BOS-impuls. Met deze BOS-impuls wil de gemeente Schinnen achterstanden onder jonge inwoners verminderen. In eerste instantie richt de gemeente zich op de doelgroep tot en met 12 jaar. Voor deze doelgroep worden diverse activiteiten ontwikkeld binnen de arrangementen sport, bewegen en gezondheid. Het gaat hierbij om activiteiten onder en na schooltijd. De doelstellingen van de Gemeente Schinnen zijn:

- het op peil houden van het aantal jeugdigen dat regelmatig deelneemt aan sport en beweegactiviteiten (zowel binnen de georganiseerde als de ongeorganiseerde sport);
- het aantal kinderen dat voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen neemt toe met 10%;
- minimaal 30 procent van de doelgroep neemt deel aan de culturele activiteiten gedurende de verlengde schooldag;
- alle kinderen worden zich bewust van een gezonde leefstijl en zijn in staat om hun eigen eet- en beweeggedrag daaraan te spiegelen;
- alle kinderen nemen kennis van zinvolle vrijetijdsbestedingen door middel van sport teneinde later hanggedrag en overlast te voorkomen.

Via Sjenne Bewaeg! wordt lidmaatschap van een sportvereniging gestimuleerd. Hiervoor worden meerdere sportkennismakingsactiviteiten georganiseerd zowel onder als na schooltijd. Door deze en andere activiteiten maken de kinderen kennis met verschillende zinvolle vrijetijdsbestedingen en wordt geprobeerd overlast en hanggedrag te voorkomen. Naast het stimuleren van sport en bewegen, wordt er binnen het project ook aandacht besteed aan een gezonde leefstijl in samenwerking met de GGD en de basisscholen. Ook wordt er een sport- en beweegweek georganiseerd.

Breedtesport Impuls

De Gemeente Schinnen en de lokale organisaties ontplooiën in het kader van de breedtesportimpuls initiatieven die bijdragen aan duurzame verbetering van het lokale sportaanbod voor o.a. jeugdigen en andere sectoren. Tussen onderwijs, recreatie, welzijnswerk en gezondheidszorg worden dwarsverbanden gelegd. Er wordt ingespeeld op de nieuwe ontwikkelingen zoals brede school. Vanuit een integrale benadering wordt breedtesport ingezet als middel voor oplossingen voor maatschappelijke "problemen" en versterking van de algemene lokale sociale infrastructuur. Vanuit jeugd/jongerenwerk (PIW) worden ook activiteiten in het kader van breedtesport aangeboden (bijvoorbeeld organisatie voetbaltoernooi voor risicjongeren). Er worden lokale dwarsverbanden gelegd tussen diverse sportaanbieders en andere aan de sport gerelateerde sectoren, zoals het onderwijs, de recreatie, het welzijnswerk en de gezondheidszorg. Deze inzet is gericht op het realiseren van win-win situaties voor de sport en de andere sectoren.

Leszwemmen

Uit het BOS-kompas is naar voren gekomen dat ongeveer 11% van de kinderen tussen de 9 en 12 geen zwemdiploma heeft. Om deze kwetsbare groep gericht te ondersteunen, wordt een vangnetregeling geïntroduceerd. De regeling houdt in dat kinderen uit groep 4 die nog niet over een zwemdiploma beschikken gratis deel kunnen nemen aan zwemles, buiten schooltijd. De gemeente betaalt de benodigde lessen, de ouders dragen zelf zorg voor het vervoer. De regeling heeft als uitgangspunt dat in eerste instantie de ouders verantwoordelijk zijn voor de zwemvaardigheid van het kind. In de meeste gevallen behalen kinderen tussen hun 5^e en 7^e levensjaar hun zwemdiploma via het reguliere lesaanbod. Zijn er aantoonbare omstandigheden op sociaal, economisch, geestelijk of lichamelijk gebied waardoor een kind in groep 4 nog niet kan zwemmen, dan treedt de vangnetregeling in werking en financiert de gemeente de zwemlessen.

Voor kinderen die al in bezit zijn van een zwemdiploma is er een z.g.n. natte gymles ingevoerd. Jaarlijks mogen op kosten van de gemeente Schinnen 2600 schoolkinderen een dagdeel sporten bij Sport- en recreatiecentrum Laco Glanerbrook. Zwemonderwijs zoals onderhouden zwemvaardigheden, aqua aerobics of aqua joggen zijn vast onderdeel van deze bezoeken. Daarnaast komen ook andere sporten zoals skaten, schaatsen, streetdance en zelfverdedigingsporten aan de orde.

Kindervakantiewerk

Binnen de gemeente Schinnen is kindervakantiewerk actief waarbij kinderen in de vakantie kunnen deelnemen aan verschillende activiteiten waaronder sport. Er is geen apart beleid rondom kindervakantiewerk. Stichting Jongeren Initiatief Schinnen en Stichting Jeugd en Jongerenwerk Oirsbeek organiseren kindervakantiewerk en krijgen beiden gemeentelijke subsidie hiervoor (2.405,50 Euro per organisatie). Daarnaast worden ze ondersteund via Sjenne Bewaeg! met clinics op het gebied van ijshockey, streetdance, e.d.

3.3 Activiteiten voor senioren

Breedtesportimpuls

De gemeente prikkelt met de breedtesportimpuls onder meer de reguliere sportverenigingen om hun activiteiten voor een zo breed mogelijke doelgroep open te stellen. Daardoor zullen – vooral jongere - ouderen kunnen (blijven) deelnemen aan die tak van sport die hen het meest zal liggen. Waar nodig zal de gemeente de verenigingen stimuleren van deze impuls gebruik te maken, bijvoorbeeld door het uitvoeren van een GALM-project (Groninger Actief Leven Model). Naar aanleiding van de Breedtesportimpuls zijn er in Schinnen een aantal Galm (beweeginterventie voor inactieve ouderen in de leeftijd van 55-65 jaar) en Scala (beweeginterventie voor 55-plussers met een chronische aandoening) projecten gestart. De samenwerking met de gymnastiekvereniging SVO en Omnivereniging Amstenrade Sport heeft tot zeer goede resultaten geleid. De deelnemers aan de fittesten zijn allemaal lid van de gymnastiekverenigingen geworden.

GALM / SCALA / MBvO

In de gemeente Schinnen worden meerdere varianten van sport- en beweegactiviteiten voor senioren aangeboden. Het primaire doel van deze activiteiten is behoud en bevordering van een optimaal welzijn op lichamelijk, geestelijk en sociaal vlak door bewegingsactiviteiten. Het bevorderen van "zelfstandigheid" neemt bij deze activiteiten een belangrijke plaats in. Het sport- en beweegaanbod is afgestemd op de functionele capaciteit en samenhangende leefstijlkenmerken van specifieke doelgroepen senioren. De functionele capaciteit van de deelnemer is bepalend voor sport en beweegmogelijkheden van senioren en niet de kalenderleeftijd. De beweegactiviteiten zijn niet therapeutisch van aard maar hebben wel preventieve en gezondheidsbevorderende effecten, waardoor de kwaliteit van leven en deelname aan de samenleving positief beïnvloed worden. Door middel van deze activiteiten wordt ouderen een passende mogelijkheid geboden om te bewegen en om sociale contacten aan te gaan en te onderhouden.

De lessen worden uitgevoerd door deskundige docenten om een verantwoord bewegingsprogramma te waarborgen. De docenten zijn bekend met het les- en leidinggeven aan groepen binnen het betreffende bewegingsveld én hebben kennis van de doelgroep, van voorkomende ziektebeelden en van de consequenties daarvan voor de les. De docenten voldoen aan de geldende eisen en hebben een erkende opleiding MBvO of sport en beweegleider senioren gevolgd. Door deelname aan scholingen die regelmatig, onder andere door Huis voor de Sport, georganiseerd worden houden docenten hun kennis en vaardigheden op peil.

Kenmerken GALM / SCALA / MBvO

De bewegingsactiviteiten voor ouderen onderscheiden zich van andere beweegvormen door de volgende kenmerken:

- De activiteiten hebben een zodanig karakter dat ze in principe voor alle 55-plussers en hun partner open staan en laagdrempelig zijn, zowel in fysiek als financieel opzicht;
- de leiding van de activiteiten is gediplomeerd overeenkomstig de opleidingseisen in de te onderscheiden bewegingsvelden: volksdansen, gymnastiek, country-line, yoga, stijldansen, sport en spel, zwemmen/watergymnastiek en fitness;
- de activiteit staat geregistreerd bij het Huis voor de Sport;
- de activiteiten vinden wekelijks plaats en wel minimaal 40 keer per jaar;
- de deelnemers betalen een deelnemersbijdrage;
- er wordt aan de specifieke doelstellingen gewerkt: bewegen als middel (niet als doel op zich) en specifieke aandacht voor zelfstandigheid, ADL (Algemene Dagelijkse Levensverrichtingen) en sociaal contact.

In tabel 5 is een overzicht te vinden van de wekelijks aangeboden GALM/SCALA/MBvO-activiteiten in gemeente Schinnen.

Tabel 5: Aanbod GALM / SCALA / MBvO, 2007-2008

Organisatie – Plaats	Activiteit	Doelgroep	Aantal deeln.
Zwembad de Krekel – Schinnen	Zwemmen	Watergymnastiek en zwemmen voor CARA/COPD patienten	15
Zwembad de Krekel – Schinnen	Zwemmen	Watergymnastiek en zwemmen voor Reuma patienten	16
Gymzaal Oirsbeek	Scala	Aangepaste Gymnastiek, spel en sport voor chronisch zieken voortgekomen uit SCALA project	15
Gymzaal Oirsbeek	Scala	Aangepaste Gymnastiek, spel en sport voor chronisch zieken voortgekomen uit SCALA project	15
Café Oud-Limburg Puth	Stijldansen	Actieve en zelfstandig wonende deelnemers	12
Gymzaal Oirsbeek	Yoga	Actieve en zelfstandig wonende deelnemers	10
Café Nova Schinnen	Country-line dance	Actieve en zelfstandig wonende deelnemers	18
Café Oud-Limburg Puth	Country-line dance	Actieve en zelfstandig wonende deelnemers	20
Streektrefcentrum Doenrade	Country-line dance	Actieve en zelfstandig wonende deelnemers	22
Gymzaal Oirsbeek	Gymnastiek	Actieve en zelfstandig wonende deelnemers	14
Streektrefcentrum Doenrade	Volksdansen	Actieve en zelfstandig wonende deelnemers	8
Gymzaal Oirsbeek	GALM	Gymnastiek, spel en sport voor de voorheen in-actieve senioren tussen 55 en 68 jaar voortkomend uit GALM project	12
Gymzaal Oirsbeek	GALM	Gymnastiek, spel en sport voor de voorheen in-actieve senioren tussen 55 en 68 jaar voortkomend uit GALM project	12
Streektrefcentrum Doenrade	GALM	Gymnastiek, spel en sport voor de voorheen in-actieve senioren tussen 55 en 68 jaar voortkomend uit GALM project	8
Ravenshuis Sweikhuizen	GALM	Gymnastiek, spel en sport voor de voorheen in-actieve senioren tussen 55 en 68 jaar voortkomend uit GALM project	8
Gymzaal Puth	GALM	Gymnastiek, spel en sport voor de voorheen in-actieve senioren tussen 55 en 68 jaar voortkomend uit GALM project	8
Gymzaal Oirsbeek	GALM	Gymnastiek, spel en sport voor de voorheen in-actieve senioren tussen 55 en 68 jaar voortkomend uit GALM project	20
Gymzaal Oirsbeek	GALM	Gymnastiek, spel en sport voor de voorheen in-actieve senioren tussen 55 en 68 jaar voortkomend uit GALM project	20
Streektrefcentrum Doenrade	Yoga	Jonge Senioren, aanpassingen in oefenstof nodig	16
Streektrefcentrum Doenrade	Gymnastiek	Jonge en oudere senioren gemixed, oefenstof individueel aangepast	14
Gymzaal Puth	Gymnastiek	Jonge en oudere senioren gemixed, oefenstof individueel aangepast	22

Organisatie – Plaats	Activiteit	Doelgroep	Aantal deeln.
Gemeenschapshuis Schinnen	Yoga	Mobiele Senioren (70+) oefenstof aangepast aan leeftijd	16
Gemeenschapshuis Schinnen	Gymnastiek	Zelfstandig wonende senioren, oefenstof combinatie van staand/zittend	23
Gymzaal Oirsbeek	Gymnastiek	Zelfstandig wonende senioren, oefenstof combinatie van staand/zittend	14
Gemeenschapshuis Schinnen	Yoga	Zelfstandig wonende senioren, oefenstof combinatie van staand/zittend	16

3.4 Topsport

De gemeente Schinnen heeft geen topsportbeleid en investeert met name in de breedtesport. Met SVO (turnen) beschikt de gemeente over een sportclub die de ambitie heeft om op prestatief hoog niveau te acteren. SVO wordt extra gesubsidieerd in het uitvoeren van wedstrijdsport.

Vanwege de gebrekkige accommodatie voor topsport is SVO in het verleden noodgedwongen uitgeweken naar onder andere de accommodatie van Turnvereniging Patrick Echt. Het ligt nu in de planning van de Gemeente Schinnen een turnhal te realiseren als uitbreiding van de bestaande sporthal in Oirsbeek.

4 Sportaanbod

4.1 Sportverenigingen

In de gemeente Schinnen zijn er verschillende gesubsidieerde sportverenigingen aanwezig. Zij bieden onder andere voetbal, tennis, volleybal, badminton, judo, gymnastiek, handbal en turnen aan (website Gemeente Schinnen). In 2008 blijkt ongeveer 75 % van de 9-12 jarigen lid te zijn van een sportvereniging (BOS-kompas 2007). In onderstaande tabel zijn de ledenaantallen van de verschillende sportverenigingen te zien. Met name de voetbalverenigingen en de dans-turnverenigingen hebben veel (jeugd)leden.

Tabel 6: Ledenaantallen van sportverenigingen

Sportvereniging	Sport	Leden jan '08	w.v. jeugd totaal
SVO	Judo, kleuterjudo, recreatief judo en selectie judo Turnen, turnen recreatief, turnen selectie en turnen kleuters Conditie/damesfit Jazz/aerobics Trampoline Ouder/kindsport GALM / SCALA / MBvO	700	456
Omnivereniging Amstenrade Sport	Damestrimmen Badminton Stepaerobic Fat burner and body, Thai Bo, fun Aerobic, keep-fit-training, callanetics en fitness heren Kleuters Klassiek Ballet 1 + 2, jazz dance jeugd en jazzdance dames Zaalhockey heren Volleybal gemengd en dames GALM / SCALA / MBvO	560	327

VV Amstenrade	Voetbal		178
RKVV Adveo	Voetbal		161
Handbalvereniging Zwart-Wit	Handbal	239	112
Tennisclub Oirsbeek	Tennis	250	95
VV Puth	Voetbal	178	74
SV Schinnen	Voetbal	209	69
RKVV Doenrade	Voetbal	184	67
LTC Rakets Schinnen	Tennis	210	52
Badmintonvereniging OSA	(Zaal)badminton	94	51
LTC Amstenrade Treffers	Tennis	160	33
Taekwondo Kwan Hwarang	Taekwondo	20	18
Paardensportvereniging Ons Genoegen	Paardensport		15

Bron: Gemeente Schinnen, maart 2009

4.2 Andere sportaanbieders

Naast de genoemde gesubsidieerde sportverenigingen bij 4.1 zijn er in de gemeente Schinnen nog verschillende andere sportverenigingen aanwezig zoals biljart- en dartclubs, een kegelclub, een bridgeclub, schaakvereniging en scherpschuttersvereniging. Naast de georganiseerde sport (in verenigingsverband) vinden er ook ongeorganiseerde of anders georganiseerde sportactiviteiten plaats. Onder ongeorganiseerde sporten worden individuele activiteiten zoals wandelen, fietsen en skaten geschaard. Daarnaast vinden in Schinnen ook anders georganiseerde sport en beweegactiviteiten plaats zoals meer bewegen voor ouderen / chronisch zieken (zie tabel 5), dansgroepen, fitness, karten en zwemmen (veelal particuliere initiatieven) plaats.

Het is niet mogelijk om in de opsomming volledig te zijn omdat niet alle sport- en beweegaanbieders bij de gemeente bekend zijn.

5 Sportvoorzieningen

5.1 Aanbod

Binnen Schinnen zijn de volgende sportaccommodaties beschikbaar (de accommodaties zijn eigendom van de gemeente, tenzij anders vermeld):

- **Amstenrade**
 - Voetbalaccommodatie: 2 kunstgrasveld, 1 grasveld, oefenhoek, trapveld, kleedlokalen, kantine
 - Tennisaccommodatie: 4 banen (eigendom gemeente), kleedlokalen en kantine (eigendom TC Amstenrade)
 - Grote en kleine gymzaal
- **Doenrade**
 - Voetbalaccommodatie: 2 velden, oefenhoek (eigendom gemeente), kleedlokalen en kantine (eigendom VV Doenrade)
 - Gymzaal (eigendom St. Streektrefcentrum Doenrade)
 - Jeu de boules baan

- **Oirsbeek**
 - Sportboulevard Oirsbeek:
 - Voetbalaccommodatie: 2 kunstgrasvelden, 2 grasvelden, kleedlokalen, kantine
 - Tennisaccommodatie: 6 banen (eigendom gemeente), kleedlokalen, oefenmuur en kantine (eigendom TCO)
 - Sporthal
 - Vliegveld
 - Multifunctioneel centrum
 - In ontwikkeling: turnhal, 2 beweegruimten, 1 dojo
 - Manege (particulier eigendom)
 - Gymzaal
 - Jeu de boules baan (2x)
- **Puth**
 - Voetbalaccommodatie: 2 velden, oefenhoek, kleedlokalen (eigendom gemeente), kantine (eigendom Puth)
 - Evenemententerrein met manegebak
 - Jeu de boulesbaan
 - Gymzaal
- **Schinnen**
 - Visvijvers
 - Manege (particulier eigendom)
 - Instructiebad en fitnesscentrum (particulier eigendom)
 - Gymzaal
 - Tennisaccommodatie: 4 buitenbanen, 2 overdekte banen (eigendom LTC Schinnen)
 - Skatebaan
 - Jeu de boulesbaan
- **Sweikhuizen**
 - Beperkte gymzaal in gemeenschapshuis
 - Evenemententerrein
 - Jeu de boulesbaan

Gymzalen

Naast de sporthal bevinden zich 7 gymzalen of beweegruimten in de verschillende kernen. Deze gymzalen zijn voornamelijk bedoeld voor het basisonderwijs, maar ook verenigingen en anderen maken hier gebruik van.

Tabel 7: Overzicht sportaccommodaties Gemeente Schinnen per kern

	Dojo	Gymzaal	Jeu de boules baan	Manege	Sporthal	Tennisbaan	Turnhal	Visvijver	Voetbalveld	Zwenbad	Evenemententerrein / vliegveld / trapveld
Amstenrade		x				x			x		x
Doenrade		x	x						x		
Oirsbeek	i.o.	x	x	x	x	x	i.o.		x		x
Puth		x	x	x					x		x
Schinnen		x	x	x		x		x		x	
Sweikhuizen		x	x								x

i.o. = in ontwikkeling, x = aanwezig. (Databestand I A B Schinnen, versie 15-2-2007)

Sportboulevard Oirsbeek

Sport, cultuur en schoolvoorzieningen zijn geconcentreerd op 1 locatie in Oirsbeek. De basisschool grenst aan het multifunctioneel centrum, dat grenst aan de sporthal. In het complex zijn basisschool, kinderopvang, buitenschoolse opvang, peuterspeelzaal, Stichting Kreatief en het gemeenschapshuis gevestigd.

De sporthal en de omliggende sportvelden vormen samen Sportboulevard Oirsbeek.

Op dit moment worden in de sporthal onder andere handbal, zaalvoetbal, badminton en volleybal beoefend. In 2010 wordt gestart met de aanbouw van een turnhal, een dojo en 2 beweegruimtes aan de bestaande sporthal. Voetbalvereniging Schinnen en Voetbalvereniging Adveo maken gebruik van de voetbalvelden en hebben een eigen kantine/clubhuis op de sportboulevard. VV Amstenrade heeft een intentieverklaring getekend om binnen 5 jaar aansluiting te zoeken bij de Sportboulevard. Tennis Club Oirsbeek is gevestigd op de sportboulevard en beschikt over een eigen clubhuis. Daarnaast heeft Gemeente Schinnen op de sportboulevard ook wandelpaden en (verlichte) parkeerplaatsen aangelegd.

De Gemeente Schinnen heeft gekozen voor centralisatie van accommodaties, met als belangrijkste doelen: vermindering van exploitatielasten, verbetering van de kwaliteit van sportbeoefening en versterking van de vitaliteit van verenigingen door samenwerking.

De verdere ontwikkeling van de Sportboulevard en de komst van deze sportnota zullen invloed hebben op het toekomstige accommodatiebeleid van de gemeente.

Overige voorzieningen in de openbare ruimte

In het kader van het actief jeugdbeleid worden diverse voorzieningen (zoals skatebaan, speeltoestellen, ontmoetingsplekken, trapveldjes) gecreëerd en in stand gehouden voor de jeugdige inwoners in de zes kerkdorpen in de gemeente. De jeugd dient gelegenheid en ruimte geboden te worden om te spelen. Gestreefd wordt naar een in verhouding staand, kwalitatief goed, veilig en voor de jeugd interessant voorzieningenniveau. Om de erkende speeltuinen in de gemeente op een goed niveau te kunnen handhaven en te stimuleren, wordt vanaf 2004 jaarlijks een extra financiële impuls gegeven middels het speeltuinenfonds (Overzichtsnota Integraal Jeugdbeleid Gemeente Schinnen, 2004-2006).

De Gemeente Schinnen heeft op de sportboulevard wandelpaden en parkeerplaatsen aangelegd. Deze voorzieningen zijn ook bedoeld voor recreanten en toeristen. De wandelpaden sluiten aan op andere recreatieve wandelroutes in de gemeente. De parkeerplaats doet dan ook dienst als startpunt voor veel wandelaars in de omgeving (Website gemeente Schinnen).

In de gemeente Schinnen bevinden zich zes gemeenschapshuizen of wijkcentra. In deze accommodaties vinden diverse activiteiten plaats, op het gebied van:

- Leefbaarheid en veiligheid
- Ontmoeting en ontspanning
- Participatie, sociale integratie en emancipatie
- Vorming en educatie, vrijwilligerswerk
- Zorg en hulpverlening, mantelzorg, informatie en ondersteuning.

5.2 Beheer en onderhoud

Gemeente Schinnen heeft nog geen vastgestelde accommodatienota. Met betrekking tot beheer en onderhoud zijn per accommodatie afspraken vastgelegd in het Databestand I A B Schinnen (versie 15-2-2007). In het Programma Welzijn is enige informatie opgenomen met betrekking tot het beheersbaar houden van gemeentelijke accommodaties:

Inzet is dat burgers, lokale verenigingen en organisaties tegen aanvaardbare huurprijzen gebruik kunnen maken van goed toegankelijke gemeenschapshuizen. In 2007 is het onderzoek betreffende het accommodatiebeleid in de gemeente afgerond. De verschillende beheersvormen zijn tegen het licht gehouden en er is gezocht naar verdere optimalisatie van de gemeenschapshuizen. Het streven is om in 2009 een nieuwe werkwijze te implementeren, gestoeld op een op te stellen kader waarin de posities van en de verwachtingen t.a.v. met name de gemeenschapshuizen worden gedefinieerd en verhelderd. Tevens zal uitwerking worden gegeven aan het oprichten van een beheerspool voor een

7-tal (sport-)accommodaties binnen onze gemeente. Doel hiervan is het bereiken van meer efficiency, uniformiteit en kostenbesparing. (Zoals bij de Raad bekend, is –ten tijde van het formuleren van deze nota- als gevolg van de reorganisatie een voortvarende aanpak in deze tijdelijk ‘geparkeerd’).

Ten behoeve van de realisaties van de multifunctionele sport – en turnaccommodatie in Oirsbeek vindt in 2009 uitwerking plaats van de kaders die door de Raad gesteld zijn. Met de gebruikers van het voormalige sociogebouw is consensus bereikt met betrekking tot de ruimteverdeling en het multifunctioneel gebruik van de accommodatie. Conform Raadsbesluit zal de upgrading van het voormalige sociogebouw in het voorjaar van 2009 gerealiseerd worden

De financiële situatie van het MFC te Oirsbeek is verbeterd. In 2008 is het College 2008 intensief in samenwerking met Bavaria doende geweest om de bestaande overeenkomst tussen Bavaria en de Stichting MFCO te beëindigen. De achterliggende gedachte hierbij is dat de gemeente het beheer van de sporthal los wil koppelen van het gemeenschapshuis. De intentie is om de overeenkomst tussen Bavaria en de gemeente eind 2011 te beëindigen. Recent is dit proces tot ieders tevredenheid afgerond.

6 Sportnetwerk

6.1 Regionaal netwerk

De gemeenten Beek, Schinnen, Sittard-Geleen en Stein hebben eind 2008 initiatief genomen om te komen tot een regionaal sportplan voor de Westelijke Mijnstreek. Deze ontwikkeling past ook binnen de ambities van de Provincie Limburg om te komen tot 5 regionale sportplannen in Limburg. In de Westelijke Mijnstreek is gestart met een inventarisatie om in beeld te brengen op welke onderdelen samenwerking mogelijk is. De inventarisatie had betrekking op de volgende onderdelen:

- Gehandicaptensport
- Sportstimulering voor inactieven
- BOS/combinatiefuncties
- Sport en werk
- Topsport en talentontwikkeling
- Evenementen
- Sportieve omgevingen
- Netwerk
- Verenigingsondersteuning
- Subsidies en tarieven

Binnen de Westelijke Mijnstreek is afgesproken meer informatie uit te wisselen en meer te matchen, daarnaast is in de ontwikkeling van de regiovisie de sportzone een speerpunt. Regionaal vindt afstemming plaats met betrekking tot de invulling van de sportzone. De sportzone wordt een epicentrum voor topsport en breedtesport op het vlak van sportbeoefening, onderwijs, leisure, innovatie en ondersteunende services in Sittard-Geleen en Westelijke Mijnstreek waarbij een topsportklimaat ontstaat op Olympisch niveau vóór 2016.

6.2 Lokaal netwerk

De gemeente Schinnen ziet het als haar taak en verantwoordelijkheid om de communicatie en het overleg met de sportwereld uit eigen beweging ter hand te nemen. Derhalve houdt de gemeente jaarlijks bestuurlijk overleg met de sportverenigingen. Het overleg vindt geclusterd in 3 categorieën plaats:

- tennisverenigingen
- voetbalverenigingen
- zaalsportverenigingen.

Daarnaast vindt uiteraard ook vraaggericht overleg plaats met sportverenigingen.

7 Subsidies en tarieven

7.1 Subsidies

Een vereniging of instelling kan voor het organiseren van activiteiten in aanmerking komen voor subsidie. In de Uitvoeringsregels Welzijn & Zorg 2009 is vastgelegd voor welke activiteiten en onder welke voorwaarden verenigingen subsidie kunnen aanvragen.

Activiteiten: Wekelijks trainingen verzorgen, deelname aan competitie en diverse nevenactiviteiten zoals b.v. kampen, toernooien. Deze activiteiten worden geleid door deskundige leiding.

Uitgangspunten:

1. Sportverenigingen ontvangen jaarlijks een subsidie per jeugd lid tot 19 jaar van € 21,50.
2. Vitaliteitstraining voor ouderen.
De subsidie voor het Meer Bewegen voor Ouderen heeft betrekking op als zodanig erkende bewegingsactiviteiten die sportverenigingen voor hun leden organiseren. De activiteit vindt plaats onder deskundige leiding en met gebruikmaking van een adequate ruimte en geschikt materiaal. De activiteit vindt minimaal 35 maal per jaar plaats. Per groep van 15 deelnemers in de leeftijd van 55 jaar of ouder ontvangt de vereniging een subsidie van € 482,-.
3. Extra kosten die voortvloeien uit met name de bekostiging en deelname wedstrijden, extra trainingen, intensiever gebruik van accommodatie en (ten dele speciale) materialen door de leden die behoren tot de selectie die deelneemt aan de activiteiten judo en turnen (exclusief voor S.V.O.) € 48,50 per deelnemer.
4. Sportverenigingen kunnen een subsidie aanvragen in het kader van de Stimuleringsmaatregel jongeren en ouderen (maximaal 500 Euro). De stimuleringsmaatregel is bedoeld als stimulant voor lokale verenigingen die activiteiten voor jeugd tot 18 jaar en/of ouderen van 55 jaar en ouder uitvoeren om hun ledenbestand op peil te houden c.q. inwoners te motiveren deel te nemen aan de verenigingsactiviteiten.

7.2 Gesubsidieerde verenigingen en organisaties

In volgende tabel is weergegeven hoe de verdeling van de subsidies over de verschillende verenigingen is gepland voor 2009. Het subsidieplafond voor sportverenigingen is in 2009 op grond van het aantal jeugdleden: € 45.419,-.

Tabel 8: Verenigingen en subsidie 2009

Sportvereniging	Sport	Jeugd- leden	GALM/ SCALA groepen	Selectie leden	Subsidie In Euro
SVO	Judo, Kleuterjudo Recreatief judo Selectie judo Turnen Turnen recreatief Turnen selectie Turnen kleuters Conditie / damesfit Jazz/ aerobics Trampoline Ouder/kindsport MBvO groepen (GALM) SCALA-groepen	456	10	70	18.019
Omnivereniging Amstenrade Sport	Damestrimmen Badminton Stepaerobic Fat burner and body Volleybal gemengd Thai Bo Fun Aerobic Keep-fit-training Kleuters Klassiek Ballet 1 + 2 Jazzdance dames Zaalhockey heren Callanetics Volleybal dames Fitness heren Jazz dance jeugd MBvO-groepen (GALM)	327	1		7.512,50
VV Amstenrade	Voetbal	178			3.827
RKVV Adveo	Voetbal	161			3.461,50
Handbalv. Zwart-Wit	Handbal	112			2.408
Tennisclub Oirsbeek	Tennis	95			2.042,50
VV Puth	Voetbal	74			1.591
SV Schinnen	Voetbal	69			1.483,50
RKVV Doenrade	Voetbal	67			1.440,50
LTC Rakets Schinnen	Tennis	52			1.118
Badmintonver. OSA	(Zaal)badminton	51			1.096,50
LTC Amstenrade Treffers	Tennis	33			709,50
Taekwondo Kwan Hwarang	Taekwondo	18			387
Paardensportvereniging Ons Genoegen	Paardensport	15			322,50

Bron: www.schinnen.nl

Daarnaast krijgen nog enkele andere organisaties subsidie. Toerwielclub Bergop uit Puth ontvangt jaarlijks 257 Euro subsidie van de gemeente. De gemeente stelt jaarlijks 308,50 Euro subsidie beschikbaar voor de Peter Rusman Jeugdloop.

Verder is de gemeente participant bij Huis voor de Sport.

7.3 Tarieven sportaccommodaties

In het overzicht op de volgende pagina worden de tarieven voor 2009 van de gemeentelijke sportaccommodaties weergegeven.

Tarieven sportaccommodaties op jaarbasis voor gesubsidieerde Schinnense sportverenigingen tenzij anders vermeld (2009)

		oud	nieuw
Tennisaccommodatie:			
veld (2banen)	€	nvt	nvt
kleed- en wasacc.	€	nvt	nvt
Voetbalaccommodatie/jaar:			
grasveld	€	510,00	524,00
particulieren per uur	€	25,50	26,20
kunstgrasveld	€	765,00	786,00
Schinnense verenigingen kunstgras p/u	€	10,20	10,50
particulier per uur	€	51,00	52,40
kleed- en wasacc.	€	408,00	419,00
sportkantine Amstenrade	€	2.142,00	201,00
voetbalaccommodatie Amstenr.Oirsb.+Sch (grasveld+kunstgrasveld+kleed-en wasacc.)	€	1.683,00	729,00
sportkantines sportboulevard Oirsbeek	€	5.020,00	158,00
Visvijver	€	50,00	51,40
Binnensportaccommodaties /uurtarief			
Kleine gymzaal Amstenrade	€	5,10	5,20
Particulieren	€	12,75	13,10
Gymzalen Amstenrade, Oirsbeek en Puth	€	5,10	5,20
Particulieren	€	12,75	13,10
Ontmoetingsruimte gymz Puth			
Dagdeel	€	7,65	7,90
Particulieren uurtarief	€	5,10	5,20
Sporthal tarief			
De tarieven voor het gebruik van de sporthal			
Maandag t/m/ vrijdag voor 18.30 uur	€	12,65	13,00
Maandag tot en met vrijdag na 18.30 uur	€	16,40	16,90

Bijlage V SWOT analyse

Sportstimulering

Sterkten	Zwakten
<ul style="list-style-type: none"> • In Schinnen beweegt ongeveer 70 % van de volwassenen tenminste 30 minuten, minimaal 5 dagen in de week • De gemeente Schinnen heeft specifiek sport- en beweegbeleid. • De gemeente heeft gebruik gemaakt van de BOS-impuls (Sjenne Bewaeg!) waardoor samenwerking tussen buurt-onderwijs-sport vorm krijgt • Deelname aan pilot NIGZ gericht op integrale aanpak overgewicht. • Vanuit de strategische visie wordt het accent gelegd op leefbaarheid en levendigheid. Sport en bewegen kan hierbij belangrijk bindmiddel zijn • Veel aandacht voor groene functie en kansen vanuit recreatie en toerisme. Sport, gezondheid en leisure kunnen hierop aanvulling vormen • Vanuit verschillende beleidsvelden wordt de relatie gelegd naar sport en bewegen: Wmo, Welzijn, Zorg, Economie, recreatie- en toerisme. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bij de volwassenen in Schinnen is 52% (veel) te zwaar • 11 % van de kinderen van 9 tot 12 jaar heeft geen zwemdiploma. • Bij de jeugd in Schinnen van 9 tot 12 jaar voldoet 21% aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen.
Kansen	Bedreigingen
<ul style="list-style-type: none"> • De Impulsregeling brede scholen, sport en cultuur (combinatiefuncties) • Meer aandacht vanuit andere beleidsvelden voor sport als middel om maatschappelijke thema's aan te pakken • Vergrijzing: ouderen hebben tijd en willen bewegen • Vervagen van grenzen tussen sport en recreatie waardoor belevingssporten zullen groeien. • De sportboulevard kan een belangrijke aantrekkende factor vormen, ook regionaal door de turnhal. • Groeiende aandacht voor sportief en gezond leven vanuit overheid maar ook bedrijfsleven (jobwellness). In dit kader kunnen arrangementen worden ontwikkeld voor werknemers bijvoorbeeld vanuit de sportieve onderneming. • Kwaliteitsimpuls bij vrijwilligersorganisaties door samenwerking met andere vrijwilligersorganisaties en combinatie met professionals • BOS als belangrijke drager voor integrale aanpak • Regionale kwaliteitsimpuls bewegingsonderwijs (vakleerkrachten / combinatiefuncties) • Stimuleren van jeugd door meer openstellen van accommodaties (naschoolse activiteiten) 	<ul style="list-style-type: none"> • Slechte gezondheidstoestand met name bij jongeren: zij sporten weinig buiten school en hebben weinig aandacht voor een gezond ontbijt • Toenemende druk op de vrije tijd (vooral jongeren, tweeverdieners en ouderen). Er valt meer te kiezen. • Sterke bevolgingskrimp.

Sportaanbod

Sterkten	Zwakten
<ul style="list-style-type: none"> Gemiddeld is bijna 80 % van de jongeren in Schinnen lid van een sportvereniging Bij sportverenigingen is er interesse voor het aanbieden van naschoolse activiteiten en voor deelname aan het project Sjenne Bewaeg! Over de totale gemeente bezien is het sportaanbod divers 	<ul style="list-style-type: none"> Nog een traditionele relatie met sportaanbieders vooral gericht op contact over accommodaties, subsidies en vergunningen Er is geen gerichte en proactieve ondersteuning voor sportaanbieders (bijvoorbeeld in het kader van beleidsontwikkeling, vrijwilligersbeleid) Gebrek aan vrijwilligers of beperkte multifunctionele mogelijkheden accommodaties vormen voor sportaanbieders belemmeringen om extra activiteiten aan te kunnen bieden. Bijna alle sportaanbieders ervaren knelpunten op het gebied van kader, accommodatie, financiën of in het algemeen. Het sportaanbod per kern is erg traditioneel vormgegeven
Kansen	Bedreigingen
<ul style="list-style-type: none"> Vergrijzing: ouderen hebben meer tijd (bijv. voor vrijwilligerswerk en sportdeelname) Aanvullend sport- en beweegaanbod door ook relatie te leggen naar particuliere aanbieders. Vernieuwend aanbod op de sportboulevard. Buitenschoolse opvang biedt kansen voor sport en bewegen Stimuleren van aanstellen van vakleerkrachten plus en invullen van combinatiefuncties die in de buitenschoolse opvang activiteiten coördineren/organiseren en zo kader bij sportverenigingen ontlasten Maatschappelijke stages en projecten zoals De Jonge Vrijwilliger om de druk op vrijwilligers te verlichten Gericht en proactief aanbod van verenigingsondersteuning, met name gericht op bevorderen samenwerking tussen verenigingen en kwaliteitsimpuls BOS als belangrijke drager voor integrale aanpak Regionale kennisdeling combinatiefuncties 	<ul style="list-style-type: none"> Sport wordt vrijblijvender en commerciëler waardoor mensen sport meer willen consumeren en zich niet verplicht willen voelen. Dit kan bedreiging worden voor traditionele sporten die blijven stilstaan. Toenemende druk op vrijwilligers bij verenigingen Dalende populariteit teamsporten Demografische ontwikkelingen zoals ontgroening en vergrijzing vragen om een ander aanbod

Sportvoorzieningen

Sterkten	Zwakten
<ul style="list-style-type: none"> Basissportvoorzieningen in iedere kern Centralisatie van sportvoorzieningen is als belangrijk strategisch project opgenomen in strategische visie 	<ul style="list-style-type: none"> Er is (nog) geen uniform beleid met betrekking tot beheer en exploitatie van sportaccommodaties Beheersbaarheid van accommodaties is lastig vanwege de versnippering over de kernen Enkele accommodaties zijn verouderd en ontmoetingsfunctie ontbreekt vaak Beleid en toekomstvisie met betrekking tot ontwikkeling van de sportboulevard ontbreekt Eigen ontmoetingsfunctie van verenigingen belemmert centralisatieproces

Kansen	Bedreigingen
<ul style="list-style-type: none"> • Kans voor sportieve omgeving bij de Sportboulevard. • Mogelijkheden om (sport)accommodaties multifunctioneel te gebruiken: een ontmoetingsplek in een kern. • Doorontwikkeling van de sportboulevard 	<ul style="list-style-type: none"> • Verdwijnen van sportclubs door keuzes met betrekking tot (kernoverstijgende) clustering.

Sportnetwerk

Sterkten	Zwakten
<ul style="list-style-type: none"> • Regionale samenwerking (regioplan sport, sportzone). • Jaarlijks bestuurlijk overleg met verenigingen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Er is geen georganiseerd overleg met particuliere/commerciële sportaanbieders
Kansen	Bedreigingen
<ul style="list-style-type: none"> • Vergrijzing: ouderen hebben netwerk • Vrijwilligersorganisaties kunnen profiteren van professionele verenigingsondersteuning en van de ondernemerskwaliteiten van commerciële aanbieders • Buurtorganisaties faciliteren om sportactiviteiten in het kader van leefbaarheid in kernen op te zetten 	<ul style="list-style-type: none"> • Druk op de gemeentelijke rol o.a. door vercommercialisering en spanningsveld individualisering en collectiviteit

Subsidies en tarieven

Sterkten	Zwakten
<ul style="list-style-type: none"> • Geharmoniseerd subsidiebeleid 	<ul style="list-style-type: none"> • De huidige subsidieregeling voor sport is met name een instandhoudingssubsidie en is weinig output gericht • Tarieven van accommodaties zijn niet marktconform
Kansen	Bedreigingen
<ul style="list-style-type: none"> • Subsidie als sturingsinstrument 	<ul style="list-style-type: none"> • Demografische ontwikkelingen zoals ontgroening en vergrijzing vragen om een andere benadering van bijvoorbeeld subsidiëring vanuit de gemeente

Bijlage VI Trends en ontwikkelingen

Trends en ontwikkelingen in de maatschappij, hetzij van sociaalculturele, economische of demografische aard, kunnen als kans of als bedreiging invloed hebben op sport en bewegen. Het (sport)beleid probeert positieve trends aan te grijpen ten behoeve van de versterking van sport en bewegen, of negatieve ontwikkelingen te kanaliseren in initiatieven die de schadelijke effecten minimaliseren. Onderstaand wordt een aantal in het oogspringende maatschappelijke trends geschetst. Vervolgens worden de ontwikkelingen in de wereld van sport en bewegen omschreven.

Demografische ontwikkelingen

Vergrijzing

De vergrijzing van Limburg (het groter wordende aandeel oudere mensen ten opzichte van de totale bevolking) stopt nog niet: Limburg telt in 2025 45,8% 50 plussers tegen 40,1% nu. Limburg loopt voorop, de mijnregionen in het bijzonder. Slecht nieuws voor de gemiddelde gezondheid en sportdeelname: dit is bij ouderen altijd minder goed. Goed nieuws voor de sport, want sportaanbod voor ouderen kan in een grote behoefte voorzien. Ouderen worden ouder, zijn langer actief en zijn welvarend.

Lees meer: Gils, I. van en Schellen, M. (2004). *De zilveren eeuw. Het verzilveren van de kansen die vergrijzing Limburg biedt*. Provincie Limburg.

Ontgroening

Op het moment is 21,3% van de Limburgers jonger dan 20 jaar, in 2025 19,4%. De jongste leeftijdsgroepen doen het meest aan sport. Met name schoolsport en het hebben van weinig fysieke beperkingen zorgen voor deze koppositie. Als het aandeel jongeren in de totale bevolking dus kleiner wordt, drukt dit de sportdeelname van de bevolking als geheel. Organisaties die zich specifiek op jongeren richten (verenigingen, scholen), zullen de zeilen moeten bijzetten. Ook het vrijwilligerslegioen ontgroent.

Lees meer: www.cbs.nl.

Krimp

Daarbij wordt de totale bevolking van Limburg kleiner. Nederland als geheel groeit de komende vijftien jaar nog door, maar het aantal Limburgers neemt af. Behoud van lokale kwaliteit is een thema dat in het geding komt, en meer beleidsmakers realiseren zich dat innovatieve initiatieven en regionale samenwerking moeten worden opgepakt. Gemeenten kunnen niet langer parasiteren op elkaars inwoners, maar zullen moeten afstemmen waar en hoe geïnvesteerd wordt. In de sport en aanpalende beleidsterreinen is de discussie over het voorzieningenniveau natuurlijk een heel belangrijke. Ook de hoeveelheid vrijwilligers neemt af; men kan dan kiezen tussen verschraling of professionalisering.

Lees meer: Derks, W., et al. (2006). *Structurele bevolkingsdaling. Een urgente nieuwe invalshoek voor beleidsmakers*. Universiteit Maastricht.

Maatschappelijke ontwikkelingen

Individualisering

Burgers nemen de vrijheid voor zichzelf te definiëren wat belangrijk is in hun leven, en zoeken naar de voor hun meest geschikte tijdsindeling, tijdsbesteding en sociale omgeving. Georganiseerde tijdstippen zijn minder van belang. Sociale verbanden veranderen en zijn minder zichtbaar, zoals via internet. Het zijn niet langer zuilen of tradities die de keuzes bepalen, dus ook niet in de sport. Als sportconsument zoeken burgers afwisseling, trends en flexibel aanbod. Hoe meer sportverenigingen en -beleidsmakers hier op inspelen, hoe groter de kansen voor de sport. Van nature profiteren met name de commerciële en ongeorganiseerde sport.

De jeugd heeft veel alternatieven voor het inrichten van vrije tijd. Die zijn niet allemaal zonder meer gezond, maar wel een realistische concurrentie voor fysieke inspanning en sportverbanden: games, computer, tv, bijbaantjes, andere verenigingen. Sport is in de tijdsbesteding minder vanzelfsprekend en moet harder werken om de positie te handhaven.

Lees meer: Tijdsbestedingsonderzoek (2005). *Wat Nederlanders doen in hun vrije tijd*. SCP.
of Kunnen, R. red. (2004). *Sport in beweging. Transformatie, betekenis en kwaliteit*. W.J.H. Mulier Instituut/Arko Sports Media.

Commercialisering en technologisering

Marktpartijen hebben de hierboven genoemde tendens aangegrepen en bieden individualisme grootschalig aan. Dit leidde het afgelopen decennium ook tot een vercommercialisering van de sport. Commerciële sportaanbieders zijn vaak eerder in staat de (welvarende) sportconsument te bedienen dan verenigingen. Daarin zijn ze ook een voorbeeld.

Interactiviteit en nieuwe sociale netwerken staan centraal in de vrijetijdseconomie, en in toenemende mate niet alleen voor de jongere leeftijdscategorieën. De stroom aan technologische ontwikkelingen brengt ook nieuwe vormen van sport voort (e-gaming etc.), en heeft in de topsport de grens tussen mens en technologie doen vervagen.

Lees meer: Lucassen, J. et al. (2008). Fitness als industrie. De ontwikkeling van een snel groeiende bedrijfstak. In: *Rapportage Sport 2008*. SCP.

Meer aandacht voor gezondheid en gezonde leefstijl

Aandacht voor een bewuste levensstijl is een trend, tegenwoordig ook onder de minder fanatieke groepen. De diversiteit die de markt biedt aan gezondheidsbevorderende producten of arrangementen is nog nooit zo groot geweest. Terecht, want een scala aan onderzoeken heeft de afgelopen jaren gewezen op de meerwaarde van voldoende bewegen als het gaat om een goede gezondheid. Men staat dan ook open voor lichaamsbeweging. Het commerciële sportaanbod heeft daarvan gebruik gemaakt. Om de achterstanden onder diverse doelgroepen te bestrijden, is er daarnaast een hausse van beweeginterventies en –campagnes. Voldoende bewegen beperkt maatschappelijke meerkosten vanwege de bewezen preventieve waarde. Overigens is het aantal mensen met overgewicht toegenomen.

Lees meer: Ooijendijk, W. et al. (2008). Sport, bewegen en gezondheid. In: *Rapportage Sport 2008*. SCP.

Marktwerking en publiek-private samenwerking

De overheid doet minder dan vroeger zelf en laat meer andere partijen toe om haar doelen te verwezenlijken. Deze hebben ook meer vrijheden. Zorgverzekeraars bijvoorbeeld nemen individueel vrijheid bij het vergoeden van zaken, het aanbieden van doelgroepgerichte aanvullende verzekering en het maken van afspraken met partijen over korting 'aan de voorkant'. Het is tegenwoordig kansrijker preventieve activiteiten in de zorgverzekeringswet opgenomen te krijgen. Dit levert in de lokale setting een nieuwe financiële basis voor bijvoorbeeld ketenaanpak en producten gericht op gezondheidsbevordering. Ten slotte willen verzekeraars zich meer dan vroeger profileren, bijvoorbeeld als sponsor. Het werkveld sport en gezondheid profiteert, maar wordt door de marktwerking ook, net als andere maatschappelijke velden, ingrijpend gewijzigd. Andere partijen die vaker een rol spelen in het netwerk rondom sport en bewegen zijn zorginstellingen of woningcorporaties.

Lees meer: [http://nl.wikipedia.org/wiki/Zorgverzekering_\(Nederland\)](http://nl.wikipedia.org/wiki/Zorgverzekering_(Nederland)) en http://nl.wikipedia.org/wiki/Publiek-private_samenwerking.

Kredietcrisis

Minder koopkracht van consumenten, lagere investeringsvolumes en kleinere reserves in het bedrijfsleven kenmerken de recessie die vanaf 2008 zijn stempel drukt. Hoewel officieel voorbij, tekenen de gevolgen voor de sport zich af: investeren in accommodaties wordt moeilijker, sponsoren houden het voor gezien. Maar ook: kansen voor de relatief goedkope verenigingssport? Of haken ook hier de minst draagkrachtige leden af? Zullen overheden compenserend investeren, of gaan ze juist bezuinigen?

Lees meer: WJH Mulier instituut (2009). *Sporters, sportverenigingen en fitnesscentra vrezen gevolgen recessie*. <http://www.mulierinstituut.nl/nieuws/?ID=318>

Ontwikkelingen in de wereld van sport en bewegen

Sport is populair

Sporten en bewegen is populair en dit zal naar verwachting in de komende jaren verder toenemen. Mensen van alle leeftijden sporten en bewegen in meer of mindere mate. Dit is niet alleen een gezellige en ontspannende vorm van vrijetijdsbesteding, het draagt ook positief bij aan de gezondheid, de opvoeding, de sociale binding en de leefbaarheid. Maar ook aan de werkgelegenheid, de economie en het imago van gemeenten en provincie. In die zin is sport meer dan een spelletje; het is inmiddels een gewaardeerd beleidsterrein dat een wezenlijke bijdrage levert aan de samenleving.

Sportdeelname

Een kwantificering van de populariteit van sport vinden we in de *Rapportage Sport 2008* van het SCP. In Nederland doen meer mensen aan sport dan ooit tevoren: 71% van de bevolking tussen de 6 en 79 jaar deed in 2007 minimaal één keer aan sport, terwijl dit eind jaren zeventig nog op 53% lag. In totaal sportte 65% van de bevolking op min of meer regelmatige basis, namelijk minimaal twaalf keer per jaar. Overigens, onder niet-westerse allochtonen, 65-plussers, lager opgeleiden, lagere inkomensgroepen en mensen met matige tot ernstige beperkingen ligt het aandeel sporters nog steeds fors lager dan onder de bevolking als geheel.

Sportverband

Fitness, wandelen en fietsen zijn enorm in populariteit gegroeid en dat doet men veelal niet in verenigingen. De sportende bevolking sport voor 47% in een vereniging. Hier is sinds 1990 een daling zichtbaar, waaruit men kan concluderen dat de toename van de sportdeelname met name op conto van de ongeorganiseerde of commerciële sport komt. De lidmaatschapcijfers van verenigingen zijn in absolute zin wel stabiel gebleven. Ruim 30% van de totale bevolking lid van één of meerdere sportverenigingen. Door krimp van de bevolking, vergrijzing en de gevolgen daarvan voor de inrichting van de Limburgse samenleving (concentratie) bestaat het risico dat het verenigingsaanbod verschaalt ondanks de toegenomen populariteit van sport.

Langs de zijlijn

Een groot deel van de Nederlandse bevolking volgt sport op verschillende manieren. Sportboeken worden aanmerkelijk méér verkocht. Ook wordt er per jaar voor 87 uur per persoon naar sport op televisie gekeken. Dit is weliswaar voor het eerst sinds jaren minder, maar sport volgen op internet heeft dit tuimschoots gecompenseerd. Het is opvallend dat het wekelijks volgen van sport via radio of televisie onder niet-sporters even populair is als onder sporters. Van de totale Nederlandse bevolking bezoekt één op de drie Nederlanders minstens eenmaal per jaar een sportwedstrijd. Het bezoeken van een sportwedstrijd wordt steeds populairder.

Lees meer: Breedveld et al. (2008). *Rapportage Sport 2008*. SCP.

Sport als middel

Sport heeft een verbindende kracht. Niet alleen brengt sport mensen fysiek dicht bij elkaar, het verbindt ook op andere vlakken. De inzet van sport als middel is wordt dan ook steeds meer onderkend, bijvoorbeeld ten behoeve van het vergroten van de leefbaarheid en sociale participatie. En ook voor integratie en overlastvermindering is sport een doeltreffend middel. De geschetste populariteit van sport kan daarvoor worden ingezet in beleid, en er mag verwacht worden dat dit weer een versterkende werking heeft op de populariteit van sport en op het sportgedrag.

Sport: een gedeelde verantwoordelijkheid

Naast de traditionele partners (o.a. de overheid en sportaanbieders) die sport en bewegen aanjagen zijn steeds meer partijen bereid deze verantwoordelijkheid te delen. Zo komt het onderwijs sterk naar voren op het gebied van sport en onderwijs. Dit is ook niet vreemd gezien de nieuwe ontwikkelingen als de maatschappelijke stages, de 'Impulsregeling brede scholen, sport en cultuur' en VMBO in beweging. Maar ook in bestaande structuren geeft het onderwijs sport en bewegen een plaats, bijvoorbeeld in de vorm van naschoolse sportactiviteiten. Ook het bedrijfsleven zoekt steeds vaker de verbinding tussen werk en sport en onderkent de positieve invloed die sport heeft voor werknemers als het gaat om gezondheid, productiviteit en teambuilding. Niet alleen het faciliteren van sportieve activiteiten is hier een voorbeeld van, ook het ontstaan van samenwerkingsverbanden met sportverenigingen laat de betrokkenheid van het bedrijfsleven met sport zien. Een andere partij

waarbij de relatie met sport en bewegen voor de hand ligt is de sector welzijn en zorg. Niet alleen heeft deze sector een sterke verwijfsfunctie, ook de aanwezige expertise maakt dat deze sector een belangrijke en invloedrijke partner is als het gaat om sport en bewegen. Daarnaast zijn zorgverzekeraars ook steeds meer betrokken bij sport- en beweegthema's en financieren zij vaak projecten vanwege preventief oogpunt.

Sport en ruimte

Met de toenemende maatschappelijke claim op sport, zal sport ook steeds meer een ruimtelijke claim gaan leggen. Echter, de ruimte wordt schaarser. Er is steeds meer behoefte aan ruimte voor uitbreiding van steden en dorpen, bedrijventerreinen en wegen. Hierdoor neemt de strijd om de ruimte verder toe en is sport en bewegen niet de meest vanzelfsprekende claimer van ruimte. Van de totale ruimte in Nederland is nog minder dan 1% in gebruik voor de sport.

De demografische en sociaaleconomische ontwikkelingen zullen invloed krijgen op de ruimteclaim. Niet alleen de kwalitatieve, maar ook de kwantitatieve vraag naar sport en bewegen zal veranderen en dus een effect gaan hebben op het gebruik van ruimte.

Kortom, de vraag naar sport en bewegen zal veranderen en heeft invloed op het gebruik van de beschikbare ruimte.

Een aantal aandachtspunten zullen voor de toekomst gaan spelen om sport en ruimte zo efficiënt mogelijk met elkaar te verbinden:

- Meervoudig gebruik; sport gaat ruimte delen

Om het maatschappelijk rendement van sportvoorzieningen te vergroten, zal de sportruimte minder exclusief moeten blijven voor de huidige gebruikers. Laat andere gebruikers ook gebruik maken van de beschikbare voorzieningen.

- Multifunctionaliteit; sport gaat meer bieden

Er worden (nog) meer combinaties gezocht tussen sportaanbieders en andere (niet-sport) functies. Hierdoor kan niet alleen een efficiënter ruimtegebruik gerealiseerd worden. Er kan ook een kwaliteitsslag en een verbreding van het aanbod worden gerealiseerd. Twee factoren die de hedendaagse sportconsument verlangt.

- Inrichting; sport wordt vanzelfsprekend

Bij de inrichting van de openbare ruimte, een woonwijk, een schoolplein etc. wordt sport een vanzelfsprekende factor. Sport levert een wezenlijke bijdrage aan de samenleving en zal dan ook letterlijk de ruimte moeten krijgen om bij te dragen aan een leefbare en sportieve samenleving.

- Herbestemming; alternatieven en kansen voor sport

Daar waar bestaande sportvoorzieningen herbestemd worden tot woonwijk zal altijd op zoek worden gegaan naar alternatieven voor sport. Ook bij de herbestemming van andere vrijkomende ruimten zal bekeken worden of sport een alternatieve bestemming kan bieden.

- Vernieuwing c.q. uitbreiding; meer voor minder

Vernieuwingen en of uitbreidingen van de sportruimte gebeurt op basis van optimaal ruimtegebruik en maatschappelijk rendement. Hoge bezettingsgraad, meerdere gebruikers, meerdere functies en gemeenschappelijke overige voorzieningen vormen het toetsingskader.

- Innovatie; sport zoekt efficiënter ruimtegebruik

Sport gaat op zoek naar innovaties die ten goede komen aan het ruimtegebruik. Denk hierbij aan de aanleg van kunstgrasvelden, maar ook aan innovaties ten aanzien van gezamenlijk ruimtegebruik.

Sport en presteren: Olympisch Plan 2028

Het Olympisch Plan 2028 is de ambitie om met sport in de volle breedte een bijdrage te leveren aan Nederland, met veel positieve effecten nu en in de toekomst. En met de organisatie van de Olympische en Paralympische Spelen van 2028 in Nederland als inspirerend perspectief en mogelijke uitkomst.

Het Olympisch Plan 2028 formuleert acht ambities. Die betreffen de topsport, de breedtesport, de sociaal-maatschappelijke effecten, welzijn, economie, ruimtelijke ordening, de organisatie van evenementen en de media-aandacht. De opstellers van het plan schrijven daarover: "Wie ambities heeft, heeft ook dromen. De eerste doelstelling van het Olympisch plan is om te realiseren dat Nederland in 2016 een sportland is. Een land waar de sport het Olympische niveau heeft bereikt. Is dit

gelukt, dan gaat Nederland zich kandideren voor de Olympische Spelen 2028. Provincies zijn belangrijke partners bij het realiseren van de ambitie. Indien iedere provincie groeit tot een Olympische sportprovincie dan is de eerste en belangrijkste doelstelling gerealiseerd. Limburg kan hierin dus ook niet achterblijven.

De vertegenwoordigers van de bij NOC*NSF aangesloten sportbonden hebben zich collectief achter het Olympisch Plan 2028 geschaard. Ook de ministeries van VWS, EZ en VROM en de vier grote steden (Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht) hebben hun medewerking verleend aan het plan, dat heel 'Nederland naar Olympisch niveau' wil brengen.

Lees meer: NOC*NSF (2009). Olympisch Plan 2028. Heel Nederland naar Olympisch niveau.

Landelijk sportbeleid in ontwikkeling

Zoals hierboven al aangegeven is er op lokaal niveau nu vaker sprake van intensieve samenwerking met aanpalende beleidsterreinen, zoals onderwijs-, (wijk)welzijn-, jeugdbeleid en (preventief) gezondheidsbeleid (NASB). De Rijksoverheid stuurt hierop aan middels de trend van deconcentratie-uitkeringen. Het sportbeleid wordt meer en meer omgezet in beweegbeleid, en sportvoorzieningen worden meer ingezet voor brede scholen en naschoolse opvang.

De spelers in het sportbeleidnetwerk laten een duidelijke ontwikkeling zien naar minder afhankelijkheid van overheidssubsidies en een concentratie op kerntaken, de eigenidentiteit en/of een eigen niche in het sportbeleidnetwerk. Spelers als VSG, NISB, NSA en Gehandicaptensport Nederland professionaliseren en verzakelijken op of rond een duidelijk profiel (integraal lokaal sportbeleid, bevordering actieve leefstijl, identiteitsgebonden recreatieve sport- en beweegcultuur resp. gehandicaptensport). Initiatieven als het Convenant Overgewicht spelen in de lobby een grotere rol.

De grotere geldstromen in de sport en het toenemende instrumentele belang dat eraan wordt toegekend, wordt de vraag steeds belangrijker of beleid ook werkelijk leidt tot de beoogde doelen. Een belangrijke stap in de richting van meetbaarheid van beleidseffectiviteit is gezet door het kwantificeren van beleidsdoelen. Een tweede stap is dat het behalen van die kwantitatieve doelstelling nu ook wordt gemonitord.

Inhoudelijk staan in het rijksportbeleid de drie pijlers uit *Tijd voor sport: bewegen, meedoen en presteren* nog overeind (2005). Bewegen wordt steeds belangrijker in de leefstijl en in de strijd tegen overgewicht, sport brengt mensen bij elkaar en presteren en excelleren is essentieel voor de doelen van het Olympisch Plan.

Bijlage VII Provinciaal sportbeleid

Onderstaande is een samenvatting van **Sport en bewegen haalt het beste uit Limburg. Provinciale Sportnota 2008-2012**. (Provincie Limburg, 2008)

Doelstellingen

In de nota is het levenslang sporten en bewegen voor iedere Limburger belangrijk aandachtspunt. Limburgers dienen het beste uit zichzelf te halen, wat verwoord wordt in 'Go for Gold'.

Aan de hand van dit streven kunnen de volgende doelstellingen worden benoemd:

- het verbeteren van de gezondheid van alle burgers, specifiek kwetsbare groepen en jongeren door het verhogen van de sportparticipatie naar 60%, c.q. naar het landelijk gemiddelde;
- Het creëren/versterken van een sportinfrastructuur waardoor een leven lang sporten en bewegen voor iedereen tot de mogelijkheden behoort;
- het versterken van de topsportinfrastructuur waardoor er meer sporttalenten in Limburg tot ontplooiing komen;
- (top)sport inzetten om het imago van Limburg te versterken (regiobranding);
- bijdragen aan de organisatie van (top)sportevenementen die een impuls geven aan de economie, aan sportstimulering en aan ontplooiing van jong talent;

Naast bovengenoemde hoofddoelstellingen zijn de volgende neven-doelstellingen eveneens relevant:

- bijdragen aan een vernieuwend onderwijsaanbod in relatie tot sport en bewegen;
- bijdragen aan een aantrekkelijk woon- en leefklimaat in steden en dorpen;
- het verbeteren van de afstemming tussen sportvoorzieningen- en sportaanbod op de veranderende vraag

Redenen en voorwaarden sportstimulering

Binnen sport en bewegen wordt een tweedeling gemaakt in het recreatief sporten en bewegen (participeren) en de topsport (presteren). Hier zal voornamelijk aandacht besteed worden aan het recreatief sporten en bewegen. Beiden zijn echter wel aan elkaar gerelateerd en zelfs afhankelijk van elkaar.

Sportstimulering is een van de aandachtspunten binnen het recreatieve deel. De relatief slechtere gezondheid van de Limburgers (o.a. hogere sterfte aan hart- en vaatziekten) en de toename van het aantal Limburgers met overgewicht zijn belangrijke redenen om sport en bewegen te stimuleren. Ook de bijdrage die sport kan leveren aan het vormen van de verschillende kernwaarden (wilskracht, uithoudingsvermogen, doorzettingsvermogen, passie, ambitie, durf, creativiteit en trots) is een reden sport te stimuleren. Op deze wijze kan sport ertoe bijdragen dat Limburgers het beste uit zichzelf halen. Voor het kunnen stimuleren van sport is een goede sportinfrastructuur op lokaal en regionaal niveau van belang. Samenwerking tussen de diverse partijen verdient hierbij de nodige aandacht. Hierdoor kan gebruik worden gemaakt van de kennis en vaardigheden van de ander. Ook ondersteuning aan sportverenigingen door middel van multifunctionele sportaccommodaties en professionalisering van kader (combinatiefunctie) is van belang. Daarnaast is het van belang dat het sportaanbod past bij de wensen van de burgers. Bovendien is de laagdrempeligheid van activiteiten van belang. Hierbij gaat het niet alleen om de betaalbaarheid, maar ook om de toegankelijkheid en de sociale aspecten bijvoorbeeld.

Sportstimulering

Limburgse topsportevenementen zijn een van de mogelijkheden om sporten bij de burgers te stimuleren. Topsporters kunnen laten zien wat ze kunnen en dit kan anderen aanzetten tot sporten; goed voorbeeld doet volgen. Daarnaast zet de Provincie in op grootschalige sportstimuleringsprogramma's, Buurt-Onderwijs-Sport projecten en sportieve omgevingen om de sportdeelname in Limburg te stimuleren. Bovendien is het streven elke Limburgse regio een eigen sportstimuleringsplan te laten hebben. De 5 regio's (Noord- en Midden Limburg, Westelijke Mijnstreek, Parkstad, Maastricht Mergelland) dienen hierin alle belangrijke partners te betrekken.

Er zal dus op verschillende wijzen geprobeerd worden sporten in Limburg te stimuleren:

- Virtuele sportomgevingen. Hierbij worden actieve computerspelletjes ingezet om het bewegen bij de jeugd aan te moedigen.
- De BOS-projecten. Bij deze projecten is het doel voornamelijk het stimuleren van een gezondere leefstijl en het tegengaan van achterstanden onder jeugd van 4-18 jaar. Binnen de BOS-projecten is samenwerking tussen de verschillende sectoren van belang. Sportverenigingen vormen een belangrijke partij binnen in de BOS-impuls, zij hebben echter vaker te maken met kadertekort.
- De regeling 'impuls brede scholen, sport en cultuur' van VWS maakt combinatiefuncties mogelijk. Binnen de combinatiefunctie werkt een professional in binnen 2 werkvelden (bijvoorbeeld op school en bij een sportvereniging), waardoor het kadertekort bij verenigingen kan worden aangepakt.
- Sportieve culturele onderneming / Vereniging van de Toekomst. In een dergelijke omgeving dienen zowel binnen sport, bewegen en cultuur als vanuit onderwijs activiteiten aangeboden te worden. Het streven is om in elke gemeente minimaal 1 dergelijke omgeving te realiseren.
- Provinciale sportplannen per sporttak. Door het realiseren van stimuleringsplannen per sporttak kan de top- en breedtesport in Limburg versterkt worden. Sportbonden, verenigingen en evenementen werken samen om zo een betere infrastructuur te realiseren.
- Regionale plannen. Naast de plannen per sporttak, is het streven ook te komen tot uitvoeringsplannen op het gebied van sport per Limburgse regio. Via deze plannen wordt gewerkt aan samenwerking en samenhang tussen activiteiten.

Aandachtsgroepen

Gehandicapten, kinderen uit een achterstandssituatie en andere kwetsbare doelgroepen zal extra ondersteuning worden aangeboden. Om bij het promoten van sportdeelname de meeste winst te behalen, wordt er een indeling gemaakt in 3 groepen. Bij deze groepen is er een afname van sportdeelname te zien. In dit verband kunnen genoemd worden: jongeren van 14-22 jaar, ouders van 25-34 jaar (met jonge kinderen) en de 45-plussers. Deze laatste groep is weer verder te verdelen in de herintreders (45-54 jaar) en de afhakers (60-plussers).

- Gehandicapten vormen bij sportstimulering een bijzondere doelgroep. Ook zij dienen zoveel mogelijk mee te kunnen doen met sport en bewegen, niet alleen vanwege de positieve gezondheidseffecten, maar ook vanwege het welzijn in het algemeen. Om sporten bij deze doelgroep te promoten, is een laagdrempelig en toegankelijk sport- en beweegaanbod van belang. De provinciale vervoersregeling voor gehandicapte sporters is een van de bijdragen hieraan. Ook samenwerking is van belang, zodat het sportaanbod beter kan worden afgestemd. Het opzetten van een samenwerkingsverband werkt hierbij positief, verschillende zaken kunnen afgestemd worden en activiteiten kunnen makkelijker gecontinueerd worden doordat meer gehandicapten er gebruik van maken.
- Kinderen in een achterstandssituatie vormen een aparte aandachtsgroep. Voor deze groep wordt gewerkt met het jeugdsportfonds. Via het jeugdsportfonds kan, onder bepaalde voorwaarden, een financiële bijdrage (voor bijvoorbeeld kleding en contributie) worden verkregen voor het kind in de achterstandssituatie. Het streven is om verschillende lokale jeugdsportfondsen op te richten.

Communicatie

Communicatie zal ook een belangrijke rol spelen bij de sportstimulering. Hierbij zal vooral aandacht besteed worden aan regionale activiteiten. Voor landelijke activiteiten zal gebruik worden gemaakt van de landelijke campagne activiteiten. Voor het promoten van sport wordt vaker gebruik gemaakt van 'Go for Gold'. Niet alleen de media zal ingezet worden als promotiemiddel, maar ook folders bij bijvoorbeeld huisartsen zijn van belang. Daarnaast kan gedacht worden aan de inzet van internet en het Limburgse sportgala.

Bijlage VIII Landelijk sportbeleid

Onderstaande tekst is een samenvatting van **Beleidsbrief Sport: De kracht van sport**. (Ministerie van VWS, 2007)

Inleiding

Met de beleidsbrief "De kracht van sport" informeerde staatssecretaris Bussemaker van VWS in oktober 2007 de Tweede Kamer over het sportbeleid en -budget voor de komende jaren. Aan de basis staan de uitvoeringsnota "Samen voor sport" (2006), het regeerakkoord en de Rijksbegroting die op Prinsjesdag werd gepresenteerd. Behalve nieuwe maatregelen komen een aantal maatregelen aan bod die al in gang zijn gezet, maar worden uitgebreid of aangescherpt. Hieronder een samenvatting.

Impuls brede scholen, sport en cultuur

Met deze impuls moet over vier jaar circa 10% van de sportverenigingen zodanig sterk zijn dat zij zich ook richten op het onderwijs, de naschoolse opvang, de wijk en/of op de minder actieve doelgroepen. Tevens moet het aantal brede scholen met een dagelijks sport- en cultuuraanbod in zowel het primair als het voortgezet onderwijs worden uitgebreid. Met name de inzet van 'combinatiefuncties' moet dit mogelijk maken. Deze worden ingevuld door professionals die in onderwijs, sportvereniging en cultuur werkzaam zullen zijn.

De impuls wordt verdeeld onder gemeenten die het beleid op lokaal niveau willen vormgeven. Gemeenten zullen dan bereid moeten zijn om zich aan de doelstellingen en de realisering van een aantal combinatiefuncties te committeren én de impuls van het kabinet met eigen middelen te matchen (vanaf het tweede jaar). Hiervoor zullen ze onder andere een deel van het accrès inzetten. Voor de rijksfinanciering wordt gezorgd door de ministeries van VWS en OCW.

Over de inzet van combinatiefuncties zullen bestuurlijke afspraken worden gemaakt met belangstellende gemeenten en de overige betrokken partijen uit de onderwijs-, sport- en cultuursector. De impuls zal in 2008 eerst beschikbaar komen voor de G-31. Het – oplopende – budget zal vanaf 2009 in tranches ook ter beschikking komen aan andere gemeenten, verdeeld naar rato van het aantal jeugdige inwoners. In totaal moet 2500 fte worden vormgegeven tot en met 2012.

Aanvullend staat de invulling van de maatschappelijke stages op het programma. Dit biedt sportverenigingen de gelegenheid om jongeren aan zich te binden: als vrijwilliger, lid of supporter. In een plan van aanpak werkt het kabinet eind 2007 de mogelijkheden voor maatschappelijke stages – onder andere in de sport – verder uit.

Excelleren van talenten

Het kabinet ondersteunt het streven van de sport om in een periode van tien jaar in Nederland een sportklimaat op Olympisch niveau te realiseren, dat een kandidaatstelling voor de Olympische en Paralympische Spelen in 2028 tot gevolg kan hebben, en voor het WK-voetbal van 2018.

Met de intensivering en de uitbreiding van het topsportprogramma moet het aantal Nederlandse talenten dat uitzicht heeft op de internationale top dan wel die top ook werkelijk haalt in 2011 gegroeid is met 20% ten opzichte van 2007. De overheid investeert vanaf 2008 jaarlijks een vast bedrag in de voorbereiding van de topsporters op de Olympische en Paralympische winter- en zomerspelen.

Om dit te bereiken wordt een aantal gestarte pilots voortgezet. Verder komen verspreid over het land enkele centra met fulltime trainings- en onderwijsprogramma's voor de nationale (jeugd)selecties van een aantal takken van sport. Sportbonden en partners op lokaal niveau maken daartoe afspraken. Voor centra met een goede infrastructuur wil de regering een financiële bijdrage leveren.

Gehandicaptensport

Sportdeelname onder mensen met een handicap moet toenemen, en de prestaties van topsporters met een handicap bij EK's, WK's en de Paralympische Spelen dienen een hoger niveau te bereiken. Wat betreft topsport wordt met NOC*NSF overlegd hoe het topsportbeleid voor gehandicapten te optimaliseren. Acties komen mede tot stand na een evaluatie van de Paralympische Spelen in 2008.

Met NebasNsg zal gewerkt worden aan proefprojecten die een hogere deelname aan binnen- en naschoolse sportprojecten in het speciaal onderwijs moeten realiseren. Daarvoor kunnen ook genoemde combinatiefuncties worden ingezet. Om te zorgen dat in 2010 alle zorg- en dagvoorzieningen voor mensen met een verstandelijke handicap actief beleid voeren ter stimulering van een actieve en gezonde leefstijl van hun bewoners, ondersteunt het kabinet NebasNsg hierbij.

Nationaal Actieplan Sport en Bewegen (NASB)

Ten aanzien van het NASB formuleert het kabinet een aantal beweegdoelstellingen. Zo moet in 2012 tot 10% van de jeugd en volwassenen méér aan de beweegnorm voldoen dan in 200, en het aantal inactieven dalen. Binnen het NASB wordt sinds 2006 ingezet op de volgende aandachtsgebieden:

- Wijk: community aanpak
- School: bekostiging diverse projecten Alliantie School en Sport
- Werk: beweegbeleid bij bedrijven bevorderen
- Zorg: bewegen en sporten op recept
- Sport: meer bewegen in de sport.

Het NASB wordt uitgebreid met een aantal speerpunten. Zo krijgen de methodiek "Bewegen op recept" en het project "Communities in beweging" extra aandacht. Ook de maatregelen rondom bovengenoemde combinatiefuncties moeten een bijdrage leveren. In de jeugdgezondheidszorg moet actieve leefstijl een plek krijgen. Duurzame en kansrijke samenwerkingsverbanden waarbij bijvoorbeeld sportverenigingen, fitnesscentra of dansscholen zijn betrokken worden ondersteund. Ten slotte moeten mensen makkelijker kunnen kiezen voor meer bewegen.

Sportiviteit en respect

In dit kader zal in ieder geval worden ingezet op:

- Masterplan arbitrage (tegen onheuse bejegening van scheidsrechters)
- Good governance in de sportvereniging (verhoging van diversiteit in besturen, invoering van een gedragscode)
- Beroepscode voor trainers en coaches (ook bij het vrijwillig kader van sportverenigingen)
- De acceptatie van homoseksualiteit in de sport
- Tegengaan van alcoholmisbruik.

Internationaal beleid

Dit beslaat drie thema's. Ten eerste zullen overheden en organisaties in de ontwikkelingslanden zelf in staat worden gesteld om de kracht van sport- en spelprogramma's optimaal en duurzaam te benutten ten behoeve van armoedebestrijding, wederopbouw en welzijn.

Ten tweede heeft op 11 juli 2007 de Europese Commissie haar eerste grote initiatief op het terrein van sport genomen en een witboek vastgesteld. In het Witboek worden onderwerpen geagendeerd die vanwege hun grensoverschrijdende karakter in EU-verband aandacht moeten krijgen.

Ten slotte de maatregelen omtrent dopingbeleid:

- Betere coördinatie tussen overheden en opsporingsinstanties inzake de handel in doping
- In samenwerking met NOC*NSF dopingcontroles in eigen land op een andere wijze inzetten.